

Europska
komisija

[ZIMA 2014 ▶ BR. 48]

panorama

inforegio

▶ Kohezijska politika 2014. – 2020. Dobivanje zamaha

- ▶ Intervju s Joséom Manuelom Barrosom, predsjednikom Europske komisije
- ▶ Reformirana politika u 10 točaka
- ▶ Države članice finaliziraju Sporazume o partnerstvu
- ▶ Pogled država članica na Kohezijsku politiku 2014. – 2020.

Regionalna
i urbana
politika

Projekt Eden u Cornwallu u UK stanište je preko 1000 biljnih vrsta iz cijelog svijeta te predstavlja turističku atrakciju i dobrotvornu obrazovnu organizaciju. Primio je početna sredstva od preko 30 milijuna eura iz fonda ERDF.

►UVODNI ČLANAK..... 3

Povjerenik Johannes Hahn

►POSEBAN PRILOG: KOHEZIJSKA POLITIKA 2014. – 2020.

►KOHEZIJSKA POLITIKA – STVARNI POKRETAČ RASTA U EUROPI..... 4-7

Intervju s predsjednikom Europske komisije
Joséom Manuelom Barrosom

►10 TOČAKA REVIDIRANE POLITIKE..... 8-9

►PRIORITETI ULAGANJA ZA REVIDIRANU KOHEZIJSKU POLITIKU..... 10-13

►NOVOSTI UKRATKO..... 14-15

►VAŠIM RIJEČIMA..... 16-22

Pogledi interesnih grupa na kohezijsku
politiku 2014. – 2020.

►INFOGRAFIKA REFORMIRANA KOHEZIJSKA POLITIKA EUROPE..... 23-26

►BOLJA I UČINKOVITIJA KOMUNIKACIJA..... 27-31

►KLJUČNA ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA U REFORMI KOHEZIJSKE POLITIKE..... 32-35

►NA PUTU DO ISPORUKE SREDSTAVA..... 36-39

►DUGOROČNA I KUMULATIVNA POSTIGNUĆA KOHEZIJSKE POLITIKE..... 40-43

►PROJEKTI..... 44-47

Primjeri projekata iz Cipra, Francuske, Rumunjske
i Europske teritorijalne suradnje

►DNEVNI RED..... 48

►4

►10

►27

►36

Fotografije (stranice):

Naslovnica: Projekt Eden, Cornwall, UK – Alexandra Thompson

© Shutterstock

Stranice 3, 4, 7, 10 – 13, 15, 27, 29, 36 – 39, 40 – 43:

© Europska komisija

Stranica 8: © Cristina Dumitru Tabacaru

Stranica 14, 46: © Shutterstock

Stranice 16-22: © Organizacije koje doprinose

Stranica 28: © Andaluca se mueve con Europa

Stranica 32 – 35: © Europski parlament

Stranica 44: © Program prekogranične suradnje

Mađarske i Hrvatske

Stranica 45: © Razvojna agencija Centru Regional, Rumunjska

Stranica 47: © Medtech SAS

Izdanje časopisa otisnuto je na recikliranom papiru na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. Dostupno je na mreži na 22 jezika na web-mjestu http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_hr.cfm

Sadržaj ovog izdanja dovršen je u veljači 2014.

PRAVNA OBAVIJEST

Ni Europska komisija niti bilo koja druga osoba koja djeluje u njezino ime nisu odgovorni za moguće korištenje informacija koje se mogu preuzimati iz ove publikacije niti za pogreške koje se mogu pojaviti unatoč pažljivoj pripremi i provjeri. Ova publikacija ne odražava nužno stajalište ili mišljenje Europske komisije.

ISSN 2315-0823

© Europska Unija, 2014

Reproduciranje je dopušteno samo uz navođenje izvora.

Za upotrebu ili reprodukciju materijala treće strane koji su zaštićeni autorskim pravom mora se tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

► Uvodni članak

Johannes Hahn

*Povjerenik Europske komisije
za regionalnu politiku*

Krajem 2013. godine, nakon intenzivnog dvogodišnjeg procesa pregovaranja, Europsko vijeće i Europski parlament konačno su dali zeleno svjetlo za legislativni paket kohezijske politike. Novi propisi stupili su na snagu 21. prosinca.

Sretan sam što vidim da je modernizirani pristup mojih prijedloga dobio podršku. Marljivo smo radili na poboljšanju pravila za uporabu Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Sada se više od 500 milijardi eura – uključujući nacionalno sufinanciranje i ulaganja prikupljena financijskim instrumentima – može mobilizirati za aktivnu potporu gospodarskog oporavka i održivog rasta u Europskoj uniji.

Kohezijska politika glavni je investicijski alat EU-a, s više od jedne trećine proračuna Unije. Međutim, da bi ispunila svoj potencijal povećanja gospodarstva EU-a i poboljšanja kvalitete života građana Europe, važno je da se naše reforme pravilno implementiraju. Prvi korak u ovom procesu bit će finaliziranje Sporazuma o partnerstvu, koji će definirati strategiju ulaganja svake države članice za idućih sedam godina.

Visoko kvalitetne strategije

Priprema ovih nacrti ulaganja nije laka. Zato je Komisija prošle godine započela neformalne pregovore s državama članicama da bi se osiguralo utvrđivanje i što ranije rješavanje ključnih razvojnih potreba. Kao rezultat, države članice podijelile su svoje nacрте Sporazuma o partnerstvu s Komisijom prije kraja godine, a neki su već i službeno podneseni. Važno je da države članice podnesu kvalitetne nacрте razvojnih planova da bi odobrenje i provedba programa mogli započeti čim prije. Ali, budimo vrlo jasni, Komisija ne namjerava žrtvovati kvalitetu u ime brzine.

Ne mogu dovoljno naglasiti koliko je važno imati pravu strategiju od samog početka. I od ključne je važnosti osigurati da svi projekti slijede strategiju, a ne obratno.

Prioritet je sada usmjeren na ograničen broj ciljeva politike da bi se nakupila kritična masa ulaganja u odabrana područja. Identificirali smo četiri prioriteta područja s visokim potencijalom rasta: istraživanje i inovacija, mala i srednja poduzeća (MSP), informatičke i komunikacijske tehnologije i gospodarstvo s niskim emisijama ugljika.

Jasni i mjerljivi ciljevi

Naša reformirana politika utemeljena je na vjerovanju da svaka regija može postići najveći učinak ako najprije utvrdi svoje temeljne prednosti – to zovemo Pametna specijalizacija. Time će se omogućiti regijama da usmjere produktivna ulaganja u odabrane sektore i povećaju potencijal rasta na maksimum.

Prethodni sporazum o ciljevima od ključne je važnosti za našu novu arhitekturu. Kako možemo ulagati u, na primjer, istraživanje ako nema strategije istraživanja? To je kao da pokušate voziti automobil bez upravljača.

Reforma zahtijeva formulaciju jasnih i mjerljivih ciljeva. To će nam pomoći da vidimo rezultate koji se mogu kvantificirati i omogućiti nam da kontinuirano procjenjujemo jesu li ova javna ulaganja postigla maksimalni učinak na stimulaciju rasta i radnih mjesta diljem Europe.

A portrait of José Manuel Barroso, the President of the European Commission, speaking at a podium. He is wearing a dark suit, a white shirt, and a purple tie. He has short, dark hair and is wearing glasses. The background is a blurred green and blue wall.

„ Kohezijska politika definitivno je politika na koju možemo biti ponosni i na koju ćemo biti ponosni i ubuduće. Moramo snažno i jasno promicati ovaj stav. ”

PREDSJEDNIK EUROPSKE KOMISIJE
JOSÉ MANUEL BARROSO

▶ KOHEZIJSKA POLITIKA – STVARNI POKRETAČ RASTA U EUROPI

Panorama razgovara s predsjednikom Europske komisije Joséom Manuelom Barrosom o njegovim pogledima na ulogu kohezijske politike u budućim godinama u pogledu stvaranja rasta i radnih mjesta u Europi i oporavka od gospodarske krize.

▶ **Mislite li da se Europa sada vraća na pravi put i da izlazi iz gospodarske krize?**

Financijska i gospodarska kriza koja je pogodila globalno gospodarstvo u ljeto 2007. bez presedana je u europskoj poslijeratnoj gospodarskoj povijesti. Ipak, vjerujem da je najgori dio iza nas. Uspjeli smo prebroditi „egzistencijalnu” krizu eura i smiriti nemire na financijskim tržištima. Ostvarili smo značajan napredak u pogledu gospodarskog upravljanja u EU-u. Povjerenje u europsko gospodarstvo sada se postupno vraća i najnovije brojke o BDP-u potvrđuju prve znakove laganog gospodarskog oporavka. Države koje su najjače pogođene krizom također provode velike strukturne reforme i počinju primjećivati pozitivne rezultate. Irska je, na primjer, smanjila deficit od 1,4% BDP-a u 2008. na suficit od 3,4% BDP-a u 2013. godini. Portugal je također smanjio deficit i očekujemo da će Španjolska ove godine također prijeći u suficit.

Međutim, čak i ako se čini da smo prevladali ono najgore, nismo se još potpuno izvukli i znakovi oporavka još su uvijek krhki. Moramo održati svoje napore za borbu s trenutačnim izazovima, kao što su starenje stanovništva, povećani troškovi energije i visoka nezaposlenost. Države članice moraju ubrzati korak strukturnih reformi zadanih u konkretnim preporukama za države i ostvariti daljnji napredak u onim područjima politike koja zahtijevaju koordinaciju. Najhitniji je problem neprihvatljivo visoka stopa nezaposlenosti u nekim državama, posebno među mladim osobama.

▶ **Koliko je kohezijska politika važna za povećanje zaposlenosti i rasta u Europi i u kontekstu ostvarenja ciljeva strategije Europa 2020. u gospodarskom upravljanju EU-a?**

2010. godine predložili smo opsežan pristup, a to je „Strategija Europa 2020.” za pametan, održiv i uključiv razvoj. To je strategija rasta Europe u idućim godinama koja utvrđuje sve pokretače za prosperitet i produktivnost sutrašnjice, bilo na području obrazovanja i osposobljavanja, klimatskih promjena, istraživanja i inovacije ili borbe protiv siromaštva. Od početka smo radili u bliskoj suradnji s državama članicama i regijama da bismo postigli ciljeve strategije. Strategija se sada provodi četiri godine i 2014. provest će se temeljit pregled da bi se procijenila ostvarenja.

Kohezijska politika jedan je od ključnih instrumenata za realiziranje ciljeva strategije Europa 2020. To je najveće ulaganje EU-a u realno gospodarstvo i glavni oslonac u trokutu gospodarske politike EU-a, sastavljenom od fiskalne konsolidacije, strukturnih reformi i ulaganja u rast. Zahvaljujući Europskom fondu za regionalni razvoj (ERDF), Europskom socijalnom fondu (ESF) i Kohezijskom fondu, podupiremo širokopojasni pristup, pokretanje malih i srednjih poduzeća, socijalnu uključivost, obrazovanje, energetske učinkovitost i otvaranje radnih mjesta. Do sada su izvještaji država članica pokazali da su ulaganja kohezijske politike od 2007. do 2013. poduprla više od 73 500 novih malih i srednjih poduzeća i stvorila preko 263 000 radnih mjesta u malim i srednjim poduzećima. Zahvaljujući ulaganjima, preko 4,7 milijuna građana EU-a sada ima širokopojasnu pokrivenost. Ukratko, kohezijska politika definitivno je politika na koju možemo biti ponosni i na koju ćemo biti ponosni i ubuduće. Moramo snažno i jasno promicati ovaj stav.

Osim toga, europsko sufinanciranje predstavlja stabilan, siguran i dugoročan izvor ulaganja za države članice. U nekim od naših regija to je jedini način da se dođe do javnih ulaganja zbog nedostatka dovoljnih sredstava na državnoj razini ili neuspjeha tržišta. Financiranje kohezijske politike omogućilo je stabilnost, ali i fleksibilnost za preusmjeravanje ulaganja u rješavanje hitnih socijalno-gospodarskih potreba. Potaknuli smo države pogođene krizom, kao što su Grčka, Irska ili Portugal, da reprogramiraju sredstva iz fondova za poboljšanje konkurentnosti i promicanje stvaranja radnih mjesta, osobito za mlade osobe.

Za razdoblje od 2014. do 2020. dodijelili smo 351,8 milijardi eura Europskim strukturnim i investicijskim fondovima, što predstavlja drugi najveći dio proračuna EU-a. To je priznanje važnosti tih fondova za rast u Europi na najvišoj političkoj razini. Sada je važno dodatno uskladiti državne i regionalne programe da bi se ostvarili ciljevi strategije Europa 2020.

► **Države članice i regije sada su počele raditi u okviru nove reformirane kohezijske politike 2014. – 2020. Što mislite, kakav će učinak ova reforma imati? Što vidite kao najveću inovaciju ove reforme?**

Moramo se ozbiljno zapitati jesmo li u prošlosti izvršili prava ulaganja da bismo učinili svoja gospodarstva konkurentnijima. Mislim da dio sredstava nije iskorišten u punom potencijalu. Sada se moramo pobrinuti da glavni cilj reformirane politike budu prava ulaganja na dobrobit čitave Europske unije. Svaki potrošeni euro mora dati maksimalan učinak u pogledu rasta i konkurentnosti.

Zato je u središtu nove politike kultura rezultata. Od regija će se tražiti da pokažu ne samo gdje su potrošile novac, nego i kako na najbolji način koriste sredstva. Korištenje novca nadzirat će se, procjenjivat će se o njemu izvještavati da bi se osiguralo postizanje ciljanih rezultata. Postavljeni su određeni preduvjeti prije nego se sredstva mogu odobriti, tako da se postignu prave okolnosti za maksimalan učinak ulaganja.

Da bi ulaganja ostala fokusirana, programi moraju biti usmjeravati većinu ERDF-a na ograničen broj od četiri ključna područja za poticanje rasta: istraživanje i inovacija, mala i srednja poduzeća (MSP), informatičke i komunikacijske tehnologije i gospodarstvo s niskim emisijama ugljika. Najmanje 80% svih dostupnih resursa u razvijenijim regijama i 50% u manje razvijenim regijama bit će dodijeljeno onim sektorima koji su vrlo važni za naš budući uspjeh. Za ESF postoje slična pravila i najmanje 20% ukupnih sredstava ESF-a mora biti dodijeljeno promicanju socijalne uključenosti i borbi protiv siromaštva. Ovaj pristup jasno će vezati sredstva uz cjelokupnu strategiju Europa 2020. za rast i povezane politike.

Vjerujem da će te promjene udahnuti novi život u ulaganja kohezijske politike EU-a na terenu i omogućiti politici da postane konzistentnija, učinkovitija i ekonomičnija da bi pomogla Europskoj uniji na povratku u blagostanje. Moramo biti sposobni pokazati svojim građanima da se izdaci koriste na najinteligentniji način za dobrobit njihovih regija, gradova i pozitivan učinak na njihove živote.

► **Kako vidite ulogu sredstava kohezijske politike u rješavanju urbanih izazova, npr. siromaštva, socijalne isključenosti, nezaposlenosti, zagađenja i energetske ovisnosti?**

Više od 75% Europljana živi u urbanim područjima ili oko njih. To Europu čini jednim od najurbaniziranijih kontinenata na svijetu. Do 2020. godine ovaj broj vjerojatno će se povećati do 80% našeg stanovništva.

Ne pretjerujem ako kažem da će razvoj naših gradova uvelike odrediti budućnost Europe i biti ključan u postizanju ciljeva strategije Europa 2020. Naši gradovi moćni su motori rasta, središta poslovanja, inovacije i poduzetništva koji nas vode prema izlasku iz krize. U Europi se više od dvije trećine BDP-a stvara u gradovima. Ipak, zbog krize mnogi se gradovi sada bore sa slabim rastom, visokom nezaposlenošću, migracijom, socijalnim disparitetom i siromaštvom.

Stoga sam odlučio dati novu ulogu bivšoj regionalnoj politici Glavne uprave kao glavni koordinator inicijativa urbane politike u EU-u. Nova Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku posvećuje više pažnje istaknutijoj ulozi naših gradova i urbanih područja u odlukama i kreiranju politike na razini EU-a. Trenutačno se oko 40% sredstava ERDF-a ulaže u gradove. Očekujem da će se to povećati u budućnosti. Mnogi od investicijskih prioriteta od 2014. do 2020. važni su za urbana područja, kao što je promicanje strategija niskih emisija ugljika, poboljšavanje izgrađenog okoliša ili olakšavanje mobilnosti. Uz sve to, svaka država članica mora dodijeliti najmanje 5% sredstava ERDF-a integriranim akcijama za održivi urbani razvoj. To će gradovima pružiti nova sredstva i rješenja za borbu s konkretnim gospodarskim, ekološkim i socijalnim izazovima u njihovim urbanim područjima.

► **Koliko su fondovi kohezijske politike važni za pojačavanje istraživanja i inovacije?**

Europske regije moraju se uspinjati na ljestvici inovacija. Države članice koje puno ulažu u inovaciju prolaze bolje od onih koje bi mogle učiniti više. Iako prosječni izdaci za istraživanje i inovaciju ostaju stabilni pri 2% BDP-a tijekom krize, Europska unija još uvijek daleko zaostaje za glavnim globalnim konkurentima. Sjedinjene Države i Japan, kao i Južna Koreja, troše više od nas na istraživanje i inovaciju.

Predsjednik Komisije José Manuel Barroso
i povjerenik Johannes Hahn.

Nema sumnje da je reformirana kohezijska politika ključna u pojačavanju istraživanja i inovacije u Europi. Od 2007. do 2013. gotovo 25 % sredstava Strukturnih fondova EU-a – ili približno 86 milijardi eura – uloženo je u istraživanje i inovaciju. Postoji mnogo dobrih primjera inovativnih projekata koji se financiraju putem kohezijske politike: klaster tvrtki za ekološku tehnologiju „ECO World Styria“ u Austriji, primjer ekološke tehnologije, ili projekt „Art on Chairs“ u Portugalu, inovativan pristup koji povezuje kreativne branše s tradicionalnim branšama – da navedem samo dva primjera.

Države članice i regije sada moraju identificirati svoja konkretna sredstva i prednosti te usmjeriti resurse na njih da bi povećale svoju konkurentnu prednost. Vjerujem da će takozvane „strategije pametne specijalizacije“ dovesti do pametnih ulaganja s većim učinkom i da će aktivirati potencijal inovacije u svakoj regiji Europe. Njih treba razvijati zajedno s poslovnim svijetom, akademskim sektorom i inovacijskom zajednicom, uz potporu kohezijske politike.

► **Koji bi bio vaš glavni savjet regionalnim tijelima koja provode operativne programe za razdoblje 2014. – 2020.?**

Ključna je dobra uprava na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Reforma kohezijske politike nikada se ne bi ostvarila bez uspješne suradnje s upravnim i regionalnim tijelima. Načelo

partnerstva u srcu je reformi i sada je ključno da sve interesne strane budu uključene u provedbu programa: relevantna ministarstva, regije, općine, profesionalne organizacije, istraživački centri, poduzeća ili socijalni partneri. Moramo dodatno razviti nova partnerstva, kao i održati postojeću suradnju između regija, gradova i institucija EU-a da bismo strateški usmjerili sredstva fondova na najproduktivnija ulaganja i osigurali maksimalan učinak na rast i zaposlenost. Očekujem od regija da preuzmu odgovornost u oblikovanju i jačanju europske politike. Siguran sam da zajedno možemo učiniti ovu politiku stvarnim pokretačem gospodarskog oporavka Europe.

Inovacija također znači razmišljanje izvan zadanih okvira, kreativnost i promišljanje novih načina korištenja trenutačnog znanja i nove ideje za prilagodbu našeg društva novim paradigmatama. Više se ne radi o rutinskim stvarima i svi Europljani moraju u cijelosti sudjelovati u oblikovanju i postizanju konkurentnijih modela.

► **SAZNAJTE VIŠE**

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_hr.cfm
http://ec.europa.eu/europe2020/index_hr.htm

(1) <http://www.eco.at/>

(2) <http://www.artonchairs.com/>

▶ KOHEZIJSKA POLITIKA 2014. – 2020.

10 KLJUČNIH TOČKA REVIDIRANE POLITIKE

Modernizacija Ulice Nicolae Balcescu (Mioveni, Rumunjska).

Donošenjem proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020. približno 351,8 milijardi eura bit će dostupno za ulaganja u europske regije i gradove putem kohezijske politike EU-a da bi se diljem EU-a potaknuli gospodarski rast i zaposlenost, kao i borba protiv klimatskih promjena i energetske ovisnosti.

Ukupni učinak ovoga, zajedno s nacionalnim doprinosom država članica i učinkom sredstava financijskih instrumenata, vjerojatno će biti veći od 500 milijardi eura. Kohezijska politika postala je glavna investicijska politika EU-a i usko je povezana s ciljevima strategije Europa 2020. Usmjerena je na sve 274 regije Europske unije – ne samo one najsiromašnije – i cilj joj je potaknuti gospodarski rast i zaposlenost. Ova politika sada je glavno sredstvo ostvarivanja ciljeva EU-a, zbog čega su toliko važna nova uvedena načela kao što su tematska koncentracija, orijentacija na rezultate, uvjeti ex-ante i uporaba odgovarajućih financijskih instrumenata.

Preusmjeravanje kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. osigurat će maksimalan učinak ulaganja fondova EU-a koja će biti prilagođena pojedinačnim potrebama regija i gradova.

Ključni su elementi nove kohezijske politike sljedeći:

- ▶ **Odgovarajuće razine ulaganja u regije**
Ulaganja će se nastaviti u svim regijama EU-a, ali će razina potpore i nacionalnog doprinosa (udio sufinanciranja) biti prilagođena njihovoj razini razvijenosti:
  - ▶ manje razvijene regije (BDP < 75% od prosjeka EU-27);
  - ▶ tranzicijske regije (BDP 75% do 90% od prosjeka EU-27);
  - ▶ razvijenije regije (BDP > 90% od prosjeka EU-27).

- ▶ **Ciljani rast**
Približno 100 milijardi eura bit će usmjereno na ključne sektore rasta. Za kohezijsku politiku dogovoreno je jedanaest tematskih prioriteta. Ulaganja u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) koncentrirat će se na četiri ključna područja: inovacija i istraživanje; digitalni program; podrška za mala i srednja poduzeća (MSP); gospodarstvo s niskim emisijama ugljika. Dogovoreni su različiti udjeli sredstava prema kategoriji regije (manje razvijene: 50%, tranzicijske: 60% i razvijenije: 80%).

Najmanje 23 milijarde eura iz ovih fondova podupirat će gospodarstvo s niskim emisijama ugljika (energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije). Unutar ovoga, postoje zasebne obaveze za dodjelu sredstava ERDF-a (manje razvijene regije: 12%, tranzicijske regije 15% i razvijene regije: 20%).

Približno 66 milijardi eura bit će usmjereno na prioritetne veze transeuropskog transporta i ključne projekte ekološke infrastrukture putem Kohezijskog fonda.

Putem Europskog socijalnog fonda (ESF) kohezijska politika omogućit će znatan doprinos prioritetima EU-a na polju zaposlenosti, na primjer, putem obuke i doživotnog učenja, obrazovanja i socijalne uključenosti. Najmanje 20% ukupnih sredstava ESF-a mora se dodijeliti promicanju socijalne uključenosti i borbi protiv siromaštva.

Nova Inicijativa za zapošljavanje mladih vezana uz ESF pružit će konkretan fokus na mlade osobe.

3 ▶ Odgovornost i rezultati

Postavit će se jasni, transparentni, mjerljivi ciljevi i smjerovi za odgovornost i rezultate. Države i regije morat će unaprijed objaviti koje ciljeve namjeravaju postići s dostupnim sredstvima i precizno utvrditi kako će mjeriti napredak prema tim ciljevima. To će omogućiti redovito praćenje i rasprave o načinu korištenja financijskih sredstava. Ovisno o napretku prema ovim ciljevima, programima s dobrim učinkom mogu se dodijeliti dodatna sredstva (putem takozvane „pričuve za ostvareni učinak“) prema kraju razdoblja.

4 ▶ Preduvjeti za financiranje

Prije nego se sredstva fondova mogu kanalizirati, potrebno je ispuniti neke uvjete da bi se osiguralo učinkovito ulaganje. Time se osigurava da se ulaganja usmjere na okruženje koje će dovesti do njihovog maksimalnog učinka. Ulaganja će krenuti kad se postave određene strategije ili ispune određeni preduvjeti. Primjeri su preduvjeta strategije „pametne specijalizacije“, reforme koje potiču poslovanje, strategije prijevoza, mjere za poboljšanje sustava javne nabave ili zadovoljavanje ekoloških zakona.

5 ▶ Koordinirana akcija

Mora se utvrditi zajednička strategija da bi se osigurala bolja koordinacija i manje preklapanja. Zajednički strateški okvir daje osnovu za bolju koordinaciju između Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi – ERDF, Kohezijski fond i ESF kao tri fonda utemeljena na kohezijskoj politici, kao i fondovi za ruralni razvoj i ribarski fond). To također bolje povezuje s drugim instrumentima EU-a, kao što su Horizont 2020. i Program povezivanja Europe.

6 ▶ Pojednostavljene procedure

Potrebno je smanjiti birokraciju i pojednostaviti korištenje ulaganja EU-a. To se može postići putem zajedničkih pravila za sve ESI fondove, kao i jednostavnijih knjigovodstvenih pravila, zahtjeva za usmjerenijim izvještavanjem i većom uporabom digitalne tehnologije („e-kohezija“).

7 ▶ Proširena urbana dimenzija

Urbana dimenzija politike bit će pojačana označavanjem minimalne količine sredstava pod ravnanjem ERDF-a koja će se potrošiti na integrirane projekte u gradovima, kombinirajući različite mjere za rješavanje gospodarskih, ekoloških i socijalnih izazova unutar gradova – uz druge izdatke u urbanim područjima.

8 ▶ Prekogranična suradnja

Prekogranična suradnja pojačat će se i bit će lakše pokrenuti više prekograničnih projekata. Također je važno osigurati da makroregionalne strategije, kao što su strategije Dunava i Baltičkog mora, podržavaju nacionalni i regionalni programi.

9 ▶ Dosljednost i usklađenost

Kohezijska politika mora biti potpuno usklađena sa širim gospodarskim upravljanjem EU-a. Programi će morati biti dosljedni Programima nacionalnih reformi dogovorenima s državama članicama koji čine dio ciklusa koordinacije gospodarske i fiskalne politike unutar EU-a poznatog kao Europski semestar. Ako bude potrebno, Komisija može tražiti od država članica – u okviru takozvane klauzule o „makroekonomskim uvjetima“ – da izmijene programe radi podrške ključnim strukturnim reformama ili, kao krajnju mjeru, može obustaviti financiranje ako se gospodarske preporuke ope-
tovano i ozbiljno krše.

10 ▶ Financijski instrumenti

Potaknut će se povećana uporaba financijskih instrumenata da bi se malim i srednjim poduzećima omogućila veća podrška i pristup kreditima. Zajmovi, jamstva i dionički/poduzetnički kapital dobit će podršku iz fondova EU-a uz zajednička pravila za sve fondove, kao proširenje njihovog raspona i omogućavanje stimulacija (veći udjeli sufinanciranja). Naglasak na zajmovima umjesto na donacijama trebao bi poboljšati kvalitetu projekata i destimulirati ovisnost o potporama.

Centar kompetencije za vjetar u Kielu radi na potencijalu vjetra za proizvodnju energije i pogon, zajedno s pomorskom industrijom – Schleswig-Holstein, Njemačka.

► PRIORITETI ULAGANJA ZA REVIDIRANU KOHEZIJSKU POLITIKU

Reformirana kohezijska politika bit će glavni investicijski alat EU-a za ostvarivanje ciljeva strategije Europa 2020.: stvaranje rasta i radnih mjesta, borba protiv klimatskih promjena i energetske ovisnosti te smanjenje siromaštva i socijalne isključivosti. Kohezijska politika također će biti usmjerena na jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije u Europskoj uniji ispravljanjem neravnoteže između regija.

Da bi se postigli ovi ciljevi, tri fonda u okviru kohezijske politike EU-a (Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond) podržavat će 11 tematskih ciljeva.

Iako će se ERDF baviti sa svih 11 tematskih ciljeva, bit će osobito usmjeren na prva četiri ključna prioriteta. Ti su prioriteti sljedeći: inovacija i istraživanje; informatičke i komunikacijske tehnologije; mala i srednja poduzeća (MSP); te gospodarstvo s niskim emisijama ugljika.

Od država članica i regija tražit će se da ulože značajan dio sredstava ERDF-a (između 50% i 80%) u ova prioritetna područja, koja će primiti do 100 milijardi eura (blizu 30%) proračuna ERDF-a.

11 TEMATSKIH CILJEVA ZA KOHEZIJSKU POLITIKU

- 1 Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacije
- 2 Poboljšanje pristupa, korištenja i kvalitete informatičke i komunikacijske tehnologije
- 3 Poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća
- 4 Podupiranje prelaska na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika u svim sektorima
- 5 Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencije opasnosti i upravljanja
- 6 Očuvanje i zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa
- 7 Promicanje održivog transporta i uklanjanje uskih grla u ključnim mrežnim infrastrukturama
- 8 Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i održavanje mobilnosti radne snage
- 9 Promicanje socijalne uključivosti, borba protiv siromaštva i diskriminacije
- 10 Ulaganje u obrazovanje, obuku i profesionalnu obuku za vještine i doživotno učenje
- 11 Poboljšanje institucionalnog kapaciteta javne uprave i interesnih skupina te učinkovita javna administracija

Institut fotonskih znanosti u Barceloni dobio je subvenciju EU-a za rad na polju optičkih znanosti i tehnologije svjetla.

► 1. PRIORITET

Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacije

Konkurentnost Europe, njezina sposobnost za stvaranje milijuna novih radnih mjesta koja će zamijeniti ona koja su izgubljena tijekom krize i, nadasve, njezin budući životni standard ovisi o našoj sposobnosti da pokrenemo inovaciju u proizvodima, uslugama, poslovanju i društvenim procesima i modelima. Glavni je cilj rješavanje prepreka za inovaciju i povećanje ulaganja u poslovna istraživanja i razvoj putem bliske suradnje između javnih i privatnih sektora.

Između 2014. i 2020. ERDF će ojačati istraživanje i inovaciju u državama članicama EU-a putem niza akcija:

- Podupiranjem pokretača inovacije (posebno istraživačkih centara te malih i srednjih poduzeća) koji su izravno uključeni u razvoj inovativnih rješenja i gospodarsko korištenje novih ideja kroz: savjetodavne i potporne usluge; izravna ulaganja; i financijske instrumente koji omogućuju pristup privatnih izvorima financiranja.
- Ulaganjem u infrastrukturu, opremu, početne linije proizvoda i naprednu proizvodnju potrebnu za primijenjeno istraživanje i inovaciju, uključujući tehnologije koje stvaraju mogućnosti za daljnju inovaciju u nizu drugih sektora.

KONKRETNE TERITORIJALNE KARAKTERISTIKE

- U okviru programa **Europske teritorijalne suradnje** najmanje 80% sredstava bit će usmjereno na ova četiri prioriteta tematska područja.
- Najmanje 5% resursa ERDF-a na nacionalnoj razini odvojiti će se za **održivi urbani razvoj** putem „integriranih akcija“ kojima upravljaju sami gradovi.
- Područja s prirodnim nedostacima s geografskog gledišta, kao što su **udaljena, planinska ili rijetko naseljena područja**, imat će poseban tretman.
- Konačno, **krajnja granična područja** EU-a također će uživati posebnu pomoć iz ERDF-a usmjerenu na moguće nedostatke uzrokovane udaljenim položajem.

- Olakšavanje suradnje, mrežnih aktivnosti i partnerstva između različitih pokretača inovacije koji rade na istom polju – sveučilišta, istraživačkih i tehnoloških centara, malih i srednjih poduzeća i velikih tvrtki – radi postizanja sinergija i prijenosa tehnologije.
- Ulaganjem u inovaciju malih i srednjih poduzeća radi povećanja njihove konkurentnosti.

Države članice i regije moraju postaviti „Regionalnu strategiju inovacija za pametnu specijalizaciju“ (RIS3), što je dobar preduvjet za primanje investicijskih sredstava iz ERDF-a za istraživanje i inovaciju. Takva će strategija pomoći regijama da u potpunosti ostvare svoj inovativni potencijal usmjerenjem sredstava na ograničen broj prioriteta pametnog rasta u kojima imaju jasne konkurentne prednosti.

Te strategije treba razvijati uz uključivanje ključnih interesnih skupina, kao što su istraživači, akademska zajednica, tvrtke i tijela javne vlasti. Treba se usmjeriti na nove načine iskorištavanja trenutačnog znanja i nove načine poslovanja pomoću sredstava iz fondova EU-a, nacionalnih fondova i privatnog sektora. To će također pomoći u izgradnji sinergija s drugim politikama i instrumentima fondova EU-a, posebno s programom Horizont 2020. – programom EU-a za istraživanje i inovaciju u razdoblju 2014. – 2020.

Osnove računalne pismenosti za e-građane, Vilnius, Litva.

▶ 2. PRIORITET

Poboljšanje pristupa, korištenja i kvalitete informatičke i komunikacijske tehnologije

Informatičke i komunikacijske tehnologije (ICT) moćan su pokretač gospodarskog rasta, inovacije i produktivnosti koje obuhvaćaju velik broj domena.

Između 2014. i 2020. ulaganja putem ERDF-a poboljšat će pristup, korištenje i kvalitetu informatičkih i komunikacijskih tehnologija. Različite vrste mjera za ICT također se mogu financirati kao inicijative potpore unutar bilo kojeg od ostalih tematskih ciljeva.

Ulaganje ERDF-a bit će usmjereno na:

- ▶ Ulaganje u ICT infrastrukturu u svim regijama, posebno u udaljenim i ruralnim područjima i u manje razvijenim regijama.
- ▶ Povećanje pristupa širokopojasnoj mreži visoke brzine (posebno takozvanim „mrežama sljedeće generacije“) radi povećanja produktivnosti u tvrtkama i omogućavanja pojedincima u udaljenim regijama da rade od kuće ili da koriste prednosti e-zdravstva.
- ▶ Ulaganje u razvoj i nadogradnju ICT alata, kao što su e-infrastrukture za istraživanje i inovaciju, računalstvo u oblaku, informatička zaštita i sigurnost na internetu.
- ▶ Nastavljanje prijelaza prema inovativnim uporabama ICT-a u tvrtkama, kućanstvima i javnim administracijama, kao što su elektroničko pružanje zdravstvenih usluga (e-zdravstvo), procedure javnog sektora (e-uprava), mala i srednja poduzeća (e-učenje, e-poslovanje itd.).

Od nacionalnih i regionalnih tijela uprave traži se da razviju „Okvir strateške politike za digitalni rast“ kao preduvjet prije dodjele ulaganja u razvoj ICT proizvoda i usluga.

Svaka država članica koja planira koristiti fondove kohezivske politike za ulaganja u širokopojasnu mrežu također će morati razviti dodatni „Plan mreže sljedeće generacije“ u kojem identificira područja koja zahtijevaju javnu intervenciju. Ti lokalni i regionalni digitalni programi duboko su povezani sa strategijama pametne specijalizacije.

TEMATSKA KONCENTRACIJA

Osim posebnih odredbi u vezi s ciljem razvoja gospodarstva s niskim emisijama ugljika, države članice moraju dodijeliti određeni dio sredstava ERDF-a za ova četiri ključna tematska cilja:

- ▶ Razvijenije regije: najmanje 80% sredstava ERDF-a mora se usmjeriti na najmanje dva od ovih prioriteta.
- ▶ Tranzicijske regije: 60% sredstava ERDF-a mora se usmjeriti na najmanje dva od ovih prioriteta.
- ▶ Manje razvijene regije: 50% sredstava ERDF-a mora se usmjeriti na najmanje dva od ovih prioriteta.

Države članice također bi trebale usmjeriti potporu ERDF-a uzimajući u obzir eventualne izazove koje identificiraju Programi nacionalne reforme i eventualne relevantne preporuke specifične za državu.

Projekt Finnvera omogućuje poduzetnički kapital za mala i srednja poduzeća – Pohjois-Karjala, Finska.

►3. PRIORITET

Poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća

Mala i srednja poduzeća predstavljaju kičmu europskog gospodarstva i ključni su pokretači rasta, stvaranja radnih mjesta i kohezije, a drže dva od svaka tri radna mjesta u privatnom sektoru. Promicanje poduzetništva i ulaganje u mala i srednja poduzeća stoga je od ključne važnosti za stvaranje rasta i poduzetništva u Europi.

U cilju održavanja konkurentnosti na globalnom tržištu, mala i srednja poduzeća moraju povećati produktivnost i poboljšati kvalitetu i diferencijaciju proizvoda, usluga i njihovog marketinga.

Ulaganja putem ERDF-a ciljati će područja za promicanje rasta i konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, uključujući mjere za:

- ▶ Pristup financijama s donacijama, kreditima, jamstvima, jamstvenim kreditima, poduzetničkom kapitalu itd.
- ▶ Pristup poslovnim znanjima i savjetima, informacijskim i mrežnim mogućnostima, uključujući prekogranična partnerstva.
- ▶ Poboljšanje njihovog pristupa globalnim tržištima i upravljanje poduzetničkim rizicima.
- ▶ Iskorištavanje novih izvora rasta, kao što je zeleno gospodarstvo, održivi turizam, zdravstvene i socijalne usluge, uključujući „srebrno gospodarstvo“ te kulturne i kreativne branše.
- ▶ Stvaranje vrijednih veza s istraživačkim centrima i sveučilištima radi promicanja inovacije.

►4. PRIORITET

Podupiranje prelaska na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika u svim sektorima

Među glavnim ciljevima strategije Europa 2020. ciljevi su za smanjenje emisija stakleničkih plinova za 20% u usporedbi s razinama iz 1990. godine, povećanje udjela obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije za 20% i pomak prema povećanju energetske učinkovitosti od 20%.

Uzimajući to u obzir, sredstva ERDF-a pomoći će u promicanju veće energetske učinkovitosti i podržati pomak prema izvorima s niskim emisijama ugljika.

Mjere u ovom području mogu uključivati:

- ▶ Ulaganje u proizvodnju i distribuciju energije dobivene iz obnovljivih izvora – uključujući biogoriva i proizvodnju obnovljivih izvora energije iz mora.
- ▶ Podizanje svijesti i povećavanje uporabe obnovljivih izvora energije u javnom i privatnom sektoru.
- ▶ Poboljšavanje energetske učinkovitosti, pametno upravljanje energijom i uporaba obnovljivih izvora energije u javnim infrastrukturama, uključujući javne zgrade, u sektoru javne stanogradnje i u kontekstu industrijske proizvodnje.
- ▶ Smanjivanje emisija u transportu podržavanjem razvoja novih tehnologija i promicanjem javnog transporta, biciklizma i hodanja.
- ▶ Razvijanje integriranih strategija s niskim emisijama ugljika, osobito za urbana područja, uključujući sustave javne rasvjete i pametne mreže, kao i planove održivog urbanog transporta.
- ▶ Promicanje istraživanja i inovacije u tehnologijama niskim emisijama ugljika.

Poseban je zahtjev za ulaganje da *razvijenije regije* moraju dodeliti najmanje 20% sredstava ERDF-a, *tranzicijske regije* 15% i *manje razvijene regije* 12% svog udjela za ovaj prioritet.

►SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_hr.cfm

▶ NOVOSTI

[UKRATKO]

Pristupni pregovori EU-a s Turskom otvorili su poglavlje *pravne stečevine* o regionalnoj politici.

Da bi se otvorili pristupni pregovori o „Poglavljju 22: regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata“, Turska je morala predstaviti detaljan akcijski plan i povezani raspored rokova, postavljajući jasne ciljeve i vremenske okvire u vezi s provedbom kohezijske politike EU-a i potrebnim institucionalnim prilagodbama. Turska ima impresivnu povijest rezultata u gospodarskom razvitku tijekom zadnjih deset godina, ali sada su potrebni koraci za ravnomjernu raspodjelu bogatstva koje je nedavno stvoreno diljem regija.

Poglavlje 22 o regionalnoj politici poglavlje je s malo *stečevine*. Uglavnom zahtijeva razvoj administrativnih kapaciteta i pametnih strategija koje će osigurati kvalitetu programa i projekata te njihovu solidnu provedbu. Prije propisanog zatvaranja poglavlja Turska mora dati dokaz da je razvila takve kapacitete u pogledu tehničkih i ljudskih resursa i da je uspostavila funkcionalnu nacionalnu strategiju koja može smanjiti razvojni disparitet između njezinih regija. Konačno, Turska će dobiti priliku za rad sa svim državama članicama EU-a koje su uključene u prekograničnu, međuregionalnu i transnacionalnu suradnju.

Komisija s veseljem očekuje pokretanje dugog i napornog rada koji je potreban da bi se zadovoljili uvjeti za propisno zatvaranje poglavlja.

▶SAZNAJTE VIŠE

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-958_en.htm

NOVI VODIČ ZA LOKALNA I REGIONALNA TIJELA UPRAVE

Komisija za regije upravo je objavila novi „Vodič za lokalna i regionalna tijela uprave“. Ova publikacija dio je veće komunikacijske kampanje s ciljem podizanja svijesti o strategiji Europa 2020. Ovaj vodič ocrtava politički ciklus i ciljeve strategije, a zatim objašnjava kako lokalna i regionalna tijela uprave mogu integrirati vlastite aktivnosti s politikom i financijskim alatima EU-a da bi povećali pametan, održiv i uključiv rast. Prikazani su mnogi praktični primjeri dobre prakse iz regija diljem EU-a, zajedno s nizom veza na zanimljive programe, projekte i instrumente. Konačno, tu je i popis udruga, mreža i nagrada koje potiču dijeljenje informacija i priznavanje pozitivnih rezultata.

▶SAZNAJTE VIŠE

Ovaj vodič može se preuzeti u formatu PDF ili eBook s web-adrese:

<http://cor.europa.eu/hr/documentation/brochures/Pages/delivering-europe-2020-strategy.aspx>

REGIONALNI GODIŠNJAK EUROSTAT 2013.

Statistički podaci važan su alat za razumijevanje i kvantificiranje učinka političkih odluka na određenom teritoriju ili regiji. Regionalni godišnjak Eurostat 2013. daje detaljnu sliku vezanu uz širok raspon statističkih tema diljem regija država članica Europske unije, kao i regija EFTA-e i država kandidatkinja za EU. Svako poglavlje predstavlja statističke

SADA
DOSTU-
PAN

podatke na zemljopisnim kartama, u brojkama i tablicama, što je popraćeno opisom glavnih zaključaka, izvora podataka i političkog konteksta.

Ovi regionalni pokazatelji prikazani su za sljedećih 11 tema: ekonomija, stanovništvo, zdravlje, obrazovanje, tržište rada, strukturne statistike poslovanja, turizam, informacijsko društvo, poljoprivreda, transport, znanost, tehnologija i inovacija. Osim toga, u ovo izdanje uključena su četiri posebna fokusna poglavlja: ona se bave europskim gradovima, definicijom grada i gradskih područja, prihodom i uvjetima života sukladno stupnju urbanizacije te ruralnim razvojem.

►SAZNAJTE VIŠE

Knjiga se može naručiti na web-adresi:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

FINALISTI NAGRADA REGIOSTARS 2014.

Žiri natječaja RegioStars objavio je finaliste za nagrade RegioStars 2014. koje se dodjeljuju najinspirativnijim i najinovativnijim regionalnim projektima Europe. Žiri je izdvojio 19 finalista iz 80 projekata koje podupiru fondovi kohezijske politike EU-a na temelju četiri ključna kriterija: inovacija, učinak, održivost i partnerstvo.

Finalisti dolaze iz regija i gradova u 17 država članica: Belgiji, Republici Češkoj, Danskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Mađarskoj, Italiji, Irskoj, Luksemburgu, Nizozemskoj, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Španjolskoj, Švedskoj te Ujedinjenom Kraljevstvu.

Finalisti su predstavili svoje projekte pred žirijem kojim predsjedava bivši predsjednik Komisije za regije, Luc Van den Brande,

8. listopada tijekom 11. godišnjeg Europskog tjedna regija i gradova – OPEN DAYS 2013. Pobjednici će biti objavljeni na ceremoniji dodjele koju vodi povjerenik Hahn u Bruxellesu 31. ožujka 2014. Svi detalji o projektima finalista mogu se pronaći u brošuri koja je dostupna na web-mjestu RegioStars.

►SAZNAJTE VIŠE

Nagrade RegioStars:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

Open Days 2013

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/index.cfm

▶VAŠIM RIJEČIMA

POGLEDI INTERESNIH GRUPA NA KOHEZIJSKU
POLITIKU 2014. – 2020.

Panorama
pozdravlja vaš
doprinos!

„Vašim riječima“ rubrika je časopisa *Panorama* u kojoj možete izraziti svoj stav i dati mišljenje o europskoj regionalnoj politici na djelu. U ovom izdanju Panorama je zamolila interesne skupine na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini da iznesu svoje poglede – i nade – za reformiranu kohezijsku politiku.

Panorama pozdravlja vaš doprinos na vašem jeziku koji možemo objaviti u narednim izdanjima. Kontaktirajte nas na regio-panorama@ec.europa.eu da biste se informirali o rokovima i smjernicama za svoj doprinos.

▶KONFERENCIJA PERIFERNIH PRIMORSKIH REGIJA EUROPE (CPMR)
MAKROEKONOMSKA UVJETOVANOST
ŠALJE POGREŠAN SIGNAL

Paket kohezijske politike, koji je dogovoren u studenom, uveo je niz pozitivnih inovacija, kao što su kategorija tranzicijskih regija i odredbe o partnerstvu. CPMR pozdravlja teške napore Europskog parlamenta u brisanju referenci koje povezuju kohezijsku politiku i gospodarsku upravu EU-a i važne osigurane koncesije, kao što je ograničenje obustave isplata na maksimum od 50% za svaki operativni program u pitanju. Makroekonomska uvjetovanost šalje pogrešan signal europskim regijama i imat će negativne posljedice u provedbi operativnih programa, posebno u regijama koje najviše trebaju ulaganja radi osiguranja dugoročnih zaposlenja.

ANNIKA ANNERBY JANSSON – *Predsjednica regije Skåne (SW) i predsjednica konferencije CPMR*

▶BUSINESSEUROPE

POSLOVANJE MOŽE IMATI KLJUČNU ULOGU
U PODRŽAVANJU REGIONALNOG RAZVOJA

Od ključne je važnosti da se na vrijeme i učinkovito provede regionalna politika usmjerena na rezultate da bi se znatno povećao njezin utjecaj na rast i zaposlenost. Konačna odluka da se tvrtkama svih veličina omogući da apliciraju za regionalne fondove u ključnim prioritetima istraživanja i inovacije, niskih emisija ugljika i informatičko-komunikacijskih tehnologija predstavlja važan napredak u odnosu na početni prijedlog strožih kriterija podobnosti za izbor. Tvrtke sa svojom stručnošću i razumijevanjem lokalnih gospodarstava mogu imati važnu ulogu u pomaganju regijama s razvojem projekata koji su najveća potpora njihovoj konkurentnosti i održivom razvoju. Pojednostavljene procedure i smanjene administrativne zapreke osigurale bi veće sudjelovanje tvrtki u učinkovitom korištenju fondova.

MARKUS J. BEYRER – *Generalni direktor*

BUSINESSEUROPE

▶ SKUPŠTINA JUŽNIH I ISTOČNIH REGIJA, IRSKA POZITIVAN UČINAK NA ŽIVOTE STANOVNIKA

Europski parlament odobrio je kohezijsku politiku, što priprema teren za iduće programsko razdoblje od 2014. do 2020. Skupština južnih i istočnih regija kreće u svoje treće programsko razdoblje kao upravno tijelo europskih sufinanciranih programa. Naglasak za iduće razdoblje jest na rezultatima, stvarnim opipljivim rezultatima. Nadam se da će se ciljevi kojima teži ova politika pametnog, održivog i uključivog rasta pretvoriti u rezultate koji imaju pozitivan učinak na živote stanovnika južnih i istočnih regija Irske i diljem EU-a. Konačno, da bi se politika smatrala uspješnom, mora pomoći u stvaranju uvjeta koji podržavaju zapošljavanje. To je, po mom mišljenju, najveći izazov s kojim smo suočeni diljem EU-a. Puno govorimo o pojednostavljanju i postizanju veće privlačnosti procesa za korisnika; to je trajan izazov i mora biti u srcu provedbe politike.

DERVILLE BRENNAN – Skupština južnih i istočnih regija

SOUTHERN & EASTERN
Regional Assembly
Promoting Our Region

PRIME MINISTER'S OFFICE
HUNGARY

▶ URED PREMIJERA, MAĐARSKA ODREĐIVANJE PRIORITETA ZA ISTRAŽIVANJE, INOVACIJU TE MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Članstvo Mađarske u EU-u snažno je povezano s tisućljetnom poviješću ove zemlje. Uspjeh eurozone ključni je pokretač našeg gospodarstva. Kao rezultat učinkovite uporabe fondova EU-a, Mađarska se nakon dugo vremena vratila na put rasta koji počiva na solidnim temeljima, zahvaljujući, između ostalog, kohezijskoj politici. Stoga pozdravljam reformu koju su nedavno podržale institucije EU-a, a koja određuje prioritete za strategiju Europa 2020. Glavni elementi reforme, kao što su tematska koncentracija i povećan fokus na rezultate, ključ su uspjeha. Po mom mišljenju, ključno je da fondovi EU-a u budućnosti budu usmjereni na prioritete kao što su istraživanje, inovacija te mala i srednja poduzeća, koji imaju visoko mjesto i na dnevnom redu Mađarske. Mađarska će stoga usmjeriti 60% sredstava fondova EU-a na gospodarski razvoj u sljedećih 7 godina. Vjerujem da će stvaranje i održavanje ravnoteže, zajedno s nedavnom reformom, još više doprinijeti održivom razvoju Mađarske.

NÁNDOR CSEPREGHY – Zamjenik državnog tajnika

▶ EUROPSKI DOM FRANCUSKIH LOKALNIH UPRAVA (MEPLF) PODRŠKA ZA PROJEKTE LOKALNOG RAZVOJA OD KLJUČNE JE VAŽNOSTI

U vrijeme krize europska podrška za projekte lokalnog razvoja apsolutno je od ključne važnosti, ne samo za obnavljanje rasta i zapošljavanja, nego i za održavanje socijalne i teritorijalne kohezije. MEPLF je čvrsto predvodio ambicioznu kohezijsku politiku za razdoblje 2014. – 2020. i zadovoljan je povećanom podrškom za tranzicijske regije, područja ugrožena gospodarskom recesijom. MEPLF pozdravlja potvrdu da Europski socijalni fond ostaje u srcu kohezijske politike i uvođenje konkretne urbane dimenzije koja interesnim skupinama nudi nove mogućnosti za provedbu integriranih područnih strategija. Uoči europskih izbora od vitalne je važnosti pokazati našim sugrađanima da je Europa na svakodnevnoj osnovi uključena u naša područja.

MICHEL DESTOT – Predsjednik MEPLF-a, predsjednik Udruge gradonačelnika velikih gradova Francuske

▶POLIS – MREŽA EUROPSKIH GRADOVA I REGIJA ZA INOVATIVNA RJEŠENJA U PRIJEVOZU
ODRŽIVI I UČINKOVITI SUSTAVI PRIJEVOZA OD VITALNE SU VAŽNOSTI

Polis je sretan što vidi veću posvećenost gradskom prijevozu. Kohezijski fondovi ključni su za veliki dio Europe i imat će trajnu ulogu u razvoju infrastrukture transporta, tako da se države kojima se postupno dodjeljuje manje sredstava mogu dobro unaprijed pripremiti za raznovrsno i inovativno financiranje u budućnosti. Polis također pozdravlja bolje veze s drugim instrumentima EU-a, kao što je Horizont 2020. Koordinacija između programa zaista bi mogla bolje podržati ostvarenje rezultata istraživanja. Analiza kohezijske politike 2007. – 2013. pokazuje dosta nizak broj projekata vezanih uz multimodalni prijevoz. Nadamo se da će novi okvir omogućiti da se to promijeni i staviti veći naglasak ne samo na rješenja multimodalnog prijevoza, nego i općenito na gradski prijevoz, budući da održivi urbani i regionalni razvoj zahtijeva učinkovite sustave prijevoza. To je potrebno da bi se omogućio gospodarski rast u europskim gradovima i regijama. Polis se nada da će novi Program povezivanja Europe ponuditi mogućnosti za projekte održivog razvoja za gradove i regije.

SYLVAIN HAON – Glavni tajnik

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

▶LATVIJSKA UDRUGA LOKALNIH I REGIONALNIH UPRAVA (LPS)
POTICANJE RASTA I NOVIH RADNIH MJESTA
ZAJEDNIČKI JE CILJ

Latvijska lokalna tijela uprave i LPS uključeni su u sastavljanje savjetodavnih i programskih dokumenata, čime potiču državnu vlast da uzme u obzir interese i potrebe lokalnih tijela uprave. Zatražili smo usmjereniju primjenu sredstava Strukturnih fondova EU-a u sljedećih sedam godina, s ciljem ne samo osiguravanja dobrih statističkih pokazatelja za svoju državu, nego i poboljšanja dobrobiti svakog stanovnika Latvije. To je u skladu s ciljem kohezijske politika da smanji gospodarske, socijalne i teritorijalne disparitete, a napredak prema tome se ne smije prekinuti. Međutim, smatramo da Europska komisija nije razumjela potrebu za kontinuiranim ulaganjem za poboljšanje cestovne infrastrukture u Latviji. Uvjereni smo da je kontinuirano veće ulaganje u našu cestovnu infrastrukturu preduvjet za stvaranje rasta i novih radnih mjesta.

ANDRIS JAUNSLEINIS – Predsjednik Latvijske udruge lokalnih i regionalnih uprava,
voditelj latvijske delegacije Komisije za regije

▶ŠVEDSKA UDRUGA LOKALNIH UPRAVA I REGIJA (SALAR)
NOVA KOHEZIJSKA POLITIKA SNAŽNA
JE I DOBRO URAVNOTEŽENA

Kohezijska politika i njezini financijski instrumenti značili su puno za švedske regije i općine. Snažno samoupravljanje u Švedskoj je osiguralo čvrstu predanost kohezijskim politikama na regionalnoj razini tijekom trenutnog programskog razdoblja, a vjerujem da će tako ostati i u sljedećem razdoblju. Javno mišljenje u Švedskoj vrlo je naklonjeno davanju prioriteta naporima protiv klimatskih promjena. Stoga postoji jaka podrška za usmjeravanje ulaganja u područja energetske učinkovitosti i tehnika s niskim emisijama ugljika. Smatram da je kohezijska politika EU-a vrlo dobro uravnotežena budući da uključuje ekološke, gospodarske i socijalne perspektive. Sve to uz održavanje fokusa na potrebama rasta i prosperiteta u europskim regijama. Bez kohezijske politike, rad na regionalnom razvoju bio bi usmjeren više lokalno, zanemarujući globalne mogućnosti i dobrobiti rastuće i uspješne Europe. Stoga sam više nego sretan što vidim da ponovno imamo jaku kohezijsku politiku za sve regije u EU-u.

ANDERS KNAPE – Predsjednik Švedske udruge lokalnih uprava i regija

Swedish Association
of Local Authorities
and Regions

►UDRUGA LOKALNIH TIJELA UPRAVE U LITVI

NOVA I BOLJA KOHEZIJSKA POLITIKA ZBLIŽIT ĆE EUROPSKE REGIJE

Nova financijska perspektiva bit će već treća po redu za Litvu i ponosan sam što mogu primijetiti da je sporazum o dugo očekivanoj reformi kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. konačno postignut tijekom našeg predsjedavanja. Ova politika i inovacije koje sadrži omogućuje dodatne instrumente za općine i regije. Potreba za usmjeravanjem dijela sredstava ERDF-a u mjere koje izravno provode podnacionalna tijela uprave rezultirat će poboljšanim partnerstvom u odabiru i provedbi projekata i njihovoj kvaliteti. Također smo vrlo zahvalni na tome da je Kodeks ponašanja postao obavezan, što će definitivno uvesti dodatnu kvalitetu u provedbu načela partnerstva. Također sam uvjeren da će pojednostavljena pravila za oblikovanje i provedbu strategija lokalnog razvoja vođenih unutar zajednica i uvođenje integriranih teritorijalnih ulaganja ojačati koordinirani pristup teritorijalnom razvoju.

RIČARDAS MALINAUSKAS – *Predsjednik*

ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES
IN LITHUANIA

ESPON

►ESPON – EUROPSKA PROMATRAČKA MREŽA ZA TERITORIJALNI RAZVOJ I KOHEZIJU
PRISTUP RAZVOJU REGIJA I GRADOVA NA LOKALNOJ
OSNOVI MOŽE PROCVJETATI

Jači naglasak na teritorijalnom pristupu i urbanom razvoju ima potencijal za oslobađanje sinergija i dodavanje vrijednosti europskom gospodarstvu. Integrirano teritorijalno ulaganje i lokalni razvoj vođen unutar zajednica novi su važni alati u tom pogledu. Međutim, buduće politike, strategije i projekti koji vode do ulaganja moraju biti zasnovani na dokazima, ocjenjujući regije i gradove u njihovom europskom kontekstu. Time će se poduprijeti solidne odluke, inteligentno trošenje sredstava i postizanje namjeranih rezultata. Novi program ESPON 2020. igrat će posebnu ulogu kao pružatelj dokaza unutar kohezijske politike 2014. – 2020. Bit će dostupni paneuropski i usporedivi dokazi za politike i programe, uključujući podatke, pokazivače i analize o europskim teritorijalnim trendovima, strukturama, perspektivama i učinku politika. Glavni je cilj brz prijenos znanja europskim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim interesnim skupinama. Nadam se da će provedba programa dobro iskoristiti dokaze za stimuliranje proaktivnih ideja i tema koje stvaraju razvoj, rast i zapošljavanje.

PETER MEHLBYE – *Direktor koordinacijskog odjela ESPON-a*

►SCHLESWIG-HOLSTEIN, NJEMAČKA

NOVA FOKUSNA PODRUČJA ZA VLADU SAVEZNE
POKRAJINE SCHLESWIG-HOLSTEIN

ERDF je vrlo važan za promicanje ekonomskog razvoja pokrajine Schleswig-Holstein. S manje dostupnih sredstava, od 2014. trebamo jasna fokusna područja da bismo poboljšali ekonomsku strukturu svoje pokrajine. Uz novi operativni program, cilj je financirati više projekata sa strukturnim učinkom na razini cijele pokrajine nego prije. Budući da smanjena sredstva ERDF-a iznose oko 271 milijun eura, također ćemo stimulirati svoj regionalni inovacijski potencijal u istraživanju i razvoju te pojačati konkurentnost svojih malih i srednjih poduzeća. Drugi fokus naše ERDF akcije bit će podrška za energetski prijelaz: promicanje gospodarstva s niskim emisijama ugljika putem razvoja ekološkog gospodarstva i infrastrukture važan je element našeg programa. Tijekom idućih nekoliko godina željeli bismo iskoristiti prilike financiranja u okviru ERDF-a za daljnji razvoj pokrajine Schleswig-Holstein – uz pametan, održiv i uključiv rast.

REINHARD MEYER – *Ministar gospodarstva, zapošljavanja, transporta i tehnologije, Schleswig-Holstein*

SH
Schleswig-Holstein
Der echte Norden

▶SKUPŠTINA EUROPSKIH REGIJA (AER)

INVESTICIJSKI PRIORITETI SLIJEDE PRAVI PUT

Unatoč smanjenom i razočaravajućem proračunu, regije iz Europe očekuju puno od nove generacije Strukturnih fondova za razdoblje 2014. – 2020., što bi im trebalo omogućiti da se suoče s teškim vremenima, ali i da ulažu budućnost. U tom pogledu, prioritet koji se daje zapošljavanju mladih, inovativnim malim i srednjim poduzećima, pametnoj specijalizaciji i zelenom gospodarstvu slijedi pravi put. Kohezijska politika primarno je politika teritorijalnog razvoja, koju moraju voditi regije za dobrobit regija: AER će stoga strogo slijediti načelo partnerstva pri postavljanju i provedbi sredstava. Potičemo regije da integriraju mjere za mobilnost u svojim programima za ESF, kao i mjere teritorijalne suradnje u svojim programima za ESF i ERDF (članak 87.3.d). AER će nastaviti svoje informacijske cikluse u 2014., kako strukturne, tako i tematske, uključujući teme vezane uz zdravlje, podršku za mala i srednja poduzeća i obrazovanje.

HANDE ÖZSAN BOZATLI – *Predsjednik AER-a*

▶TILLVÄXTVERKET – ŠVEDSKA AGENCIJA ZA GOSPODARSKI I REGIONALNI RAST

GOSPODARSTVO S NISKIM EMISIJAMA UGLJIKA
POTREBNO JE ZA ODRŽIV RAST

Nadam se da će ulaganja EU-a u Švedsku tijekom sljedećih nekoliko godina ubrzati prijelaz na gospodarstvo s nižim emisijama ugljika, što je potrebno i za našu klimu i za održiv rast. U razdoblju 2007. – 2013. projekti u švedskim programima za ERDF već su bili usmjereni na energetske učinkovitost i razvijanje gospodarstva s niskim emisijama ugljika, a uz povećani fokusom unutar programa to će se nastaviti i tijekom dolazećeg programskog razdoblja. Također se nadam da ćemo u Švedskoj postati još bolji u komercijaliziranju plodova svojih istraživanja i inovacija, tako da švedske regije i tvrtke postignu veći održivi rast.

BIRGITTA RHODIN – *Glasnogovornica*

**TILLVÄXT
VERKET**

▶UDRUGA LOKALNIH UPRAVA (LGA) ENGLSESKE I WALESJA, UK
ZAJEDNIČKA LOKALNA PROVEDBA PROJEKTA

Snažniji zahtjevi za rad u centralno-lokalnom partnerstvu veliko su pojačanje za lokalne uprave koje žele biti u srcu oblikovanja i provedbe u idućem krugu. To je nešto za što smo se zalagali od programa 2000. – 2006. To će također omogućiti da sredstva budu učinkovitije prilagođena stvarnim potrebama lokalnih područja. Tu su i neki obećavajući novi instrumenti pomoću kojih lokalna područja mogu provesti različita sredstva na povezaniji i integriraniji način na svojim područjima. Izazov je postići da neke uprave usvoje ove mjere, budući da se ministarstva boje da će grupiranje sredstava dovesti do komplikacija u financijskom upravljanju i ocjenjivanju. Konačno, ostaje potreba za pojednostavljanjem lokalnih procesa. Određeni projekt morao bi moći predati jednu prijavu koja pokriva, na primjer, ERDF i ESF. Na primjer, građevinski projekt morao bi moći i istovremeno obučavati građevinske radnike.

DOMINIC ROWLES – *Savjetnik EU-a (kohezijska politika), LGA*

socialplatform

► SOCIJALNA PLATFORMA

KOHEZIJSKA POLITIKA BORIT ĆE SE PROTIV SIROMAŠTVA I ISKLJUČIVOSTI

Suočavajući se s povećanim siromaštvom, isključivošću i nezaposlenošću, kohezijski fondovi brzo postaju najvažniji financijski instrument za socijalni i gospodarski razvoj EU-a, a prihvaćanje novog paketa sadrži neke nove prilike za socijalni sektor i socijalne politike, čak i ako je paket mogao biti ambiciozniji. Prvenstveno, toplo pozdravljamo „načelo partnerstva“ koji uključuje organizacije civilnog društva. Korištenje znanja i iskustva organizacija civilnog društva samo će ojačati ulogu fondova u borbi protiv siromaštva i isključivosti. Dodjela 23,1 % za Europski socijalni fond osigurat će uključivanje svih osoba, ne samo onih koje su relevantne na tržištu rada – što je od ključne važnosti ako znamo da neke osobe možda nikada neće ući na tržište rada, a druge trebaju posebnu potporu. Također se nadamo da će promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja u paketu imati učinka na smanjenje razine slabo plaćenih i nekvalitetnih radnih mjesta. Konačno, sretni smo što vidimo da se podržavaju važni uvjeti *ex-ante*.

HEATHER ROY – *Predsjednik, Socijalna platforma*

► VIJEĆE EUROPSKIH OPĆINA I REGIJA

UKLJUČIVANJE LOKALNIH I REGIONALNIH TIJELA UPRAVE KLJUČNO JE

Usvajanje novog kohezijskog paketa svakako je korak u pravom smjeru. To će omogućiti našim općinama i regijama da pregovaraju unutar stabilnog pravnog okvira za ulaganje u prioritetna područja – istraživanje i inovaciju, prelazak na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika i socijalnu uključivost – koja su ključna za razvoj naših društava. Da bi politika uspjela, ključno je da se lokalne i regionalne uprave uključe u osmišljavanje, provedbu i praćenje programa, uspostavljanjem miješanih izvršitelja, na primjer, spajanjem raznih razina vlasti, socijalno-gospodarskih partnera i civilnog društva. Nažalost, prema studiji koju smo proveli 2013. godine zajedno sa svojim organizacijama članicama, samo trećina ispitanih država EU-a postavila je svoje financijske prioritete u partnerstvu s našim općinama i regijama. Kao rezultat, praćenje primjene načela partnerstva ostaje ključno za CEMR. Sukladno tome, tražimo od Europske komisije da objavi točan popis namjenskih propisa koji usvajaju ovo načelo, da bi se od sada nadalje omogućila partnerstva.

MARLÈNE SIMÉON – *Upraviteljica za politiku, kohezijsku i teritorijalnu politiku, informacijsko društvo i e-upravu*

► LITVANSKO PREDSJEDANJE VIJEĆEM EU-A

NOVE MJERE ZA UČINKOVITIJE ULAGANJE

Reforma kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. konačno je dogovorena. Rasprava je počela u listopadu 2011. i trebalo je više od dvije godine da se zaključe ovi epski pregovori tijekom 5 uzastopnih predsjedanja Vijećem. Reforma je uvela mnoge važne elemente oblikovane za povećanje učinkovitosti ulaganja. Ojačano strateško programiranje trebalo bi poboljšati sinergije i koordinaciju između različitih instrumenata financiranja. Povećana tematska koncentracija ulaganja u ključna prioritetna područja EU-a trebala bi učiniti doprinos politike ciljevima strategije Europa 2020. vidljivijim. Primjena uvjeta *ex-ante* zahtijevat će osiguravanje da se ulaganja usmjeravaju u strateški i pravno solidnom okruženju, dok bi razrađeni zahtjevi za učinkovitost programa trebali potaknuti ciljanje na realistične, ali istovremeno ambiciozne rezultate. Sada države članice i Komisija usmjeravaju napore na finalizaciju nove generacije programskih dokumenata koji vode ka praktičnoj primjeni elemenata koje je uvela reforma.

DARIUS TRAKELIS – *Predsjednik Radne stranke za strukturne akcije Vijeća, litvansko predsjedanje Vijećem (druga polovica 2013.)*

▶ODBOR REGIJA

KOHEZIJSKA POLITIKA DONOSI PARTNERSTVO I SOLIDARNOST

S poukama izvučenim iz prošlih iskustava, revidirana i reformirana kohezijska politika 2014. – 2020. sada je zrela. Ljudi očekuju rast i zapošljavanje, a kao stup solidarnosti i ulagački proračun, kohezijska politika ima ključnu ulogu u tom pogledu. Dobro je što je na putu jača strateška osnova i što će jedini fokus biti na operativnim programima usmjerenim na opipljive i održive rezultate. Na taj način postoji puno veća šansa da se ostvare ciljevi strategije Europa 2020. i da ljudi dobiju bolji osjećaj za dodanu vrijednost koju Europa donosi. Također, sada je puno veći naglasak na partnerstvu i, po prvi put, na potrebi za „upravljanjem na više razina“. To znači da će se sve razine uprave – lokalna, regionalna, nacionalna i europska – moći i morati pridržavati svojih odgovornosti i tada mogu surađivati na toj osnovi. Ne samo teoretski, nego i praktično: putem sporazuma o partnerstvu, ali i u stvarnom životu putem operativnih programa.

LUC VAN DEN BRANDE – *Potpredsjednik Odbora regija, posebni savjetnik povjerenika Hahna za kohezijsku politiku i strategiju Europa 2020., s fokusom na upravljanju na više razina*

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

▶REGIJA VALENCIJA, ŠPANJOLSKA

REFORMA USMJERENA NA TRI STRATEŠKA PODRUČJA

Obnovljeni pristup kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. rezultat je dugog i napornog procesa pregovaranja na različitim razinama. Regija Valencia, prisutna u ovim pregovorima zajedno s regijama Europe, dijeli vrijednosti ove reforme, koja ojačava svoje napore u tri strateška područja koja čine vodeće politike u našoj regiji. Prije svega, naglasak je na inovaciji kao katalizatoru za konkurentnost u svim fondovima, s ciljem pomaka prema stvarnom globalnom razvoju. U Valenciji je ova točka posebno cijenjena, budući da potičemo akcije koje promiču istraživanje i razvoj u našim strateškim sektorima. Drugo, promicanje zapošljavanja značajno je u novom razdoblju, za što su prošireni financijski resursi. Konačno, smatramo da je treći glavni cilj od ključne važnosti: borba protiv siromaštva. Ova socijalna boljka pogađa milijune Europljana i posebno je akutna u onim državama koje su najviše pogođene gospodarskom krizom. Ujedinjavanje naših napora u borbi protiv ovog problema važnije je nego ikad dosad i naša regija voljna je pridružiti se borbi za istrjebjenje siromaštva.

JUAN VIESCA – *Glavni direktor Europskih fondova i projekata, vlada Valencije*

NEKA SE VAŠ
GLAS ČUJE

regio-panorama@ec.europa.eu

Reformirana kohezijska politika za Europu

Glavna politika ulaganja za radna mjesta i rast

Reforme dogovorene za **razdoblje 2014. – 2020.** zamišljene su **kako bi se povećao utjecaj** raspoloživih sredstava EU-a.

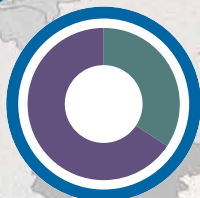
Ukupni proračun EU-a za razdoblje 2014. – 2020. iznosi

1 082 milijarde eura

67,5%

Ostale politike EU-a, poljoprivreda, istraživanje, vanjska politika itd.

730,2 milijarde eura

32,5%

Financiranje kohezijske politike

351,8 milijardi eura

OSTVARUJE SE KROZ 3 FONDA

Pametnan
Održiv
Inkluzivan

Kohezijska politika ostvaruje ciljeve strategije Europa 2020.

RAST

Europa 2020. ukratko

STRATEGIJA DESETOGODIŠNJEG RASTA EU-A

Ima za cilj ostvariti rast koji je:

- PAMETAN** kroz ulaganja u obrazovanje, istraživanje i inovacije
- ODRŽIV** zahvaljujući prijelazu na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika
- INKLUZIVAN** s naglaskom na stvaranju novih radnih mjesta i smanjenju siromaštva

351,8 milijardi eura
FINANCIRANJE KOHEZIJSKE POLITIKE

+

OČEKIVANI JAVNI I PRIVATNI NACIONALNI DOPRINOSI

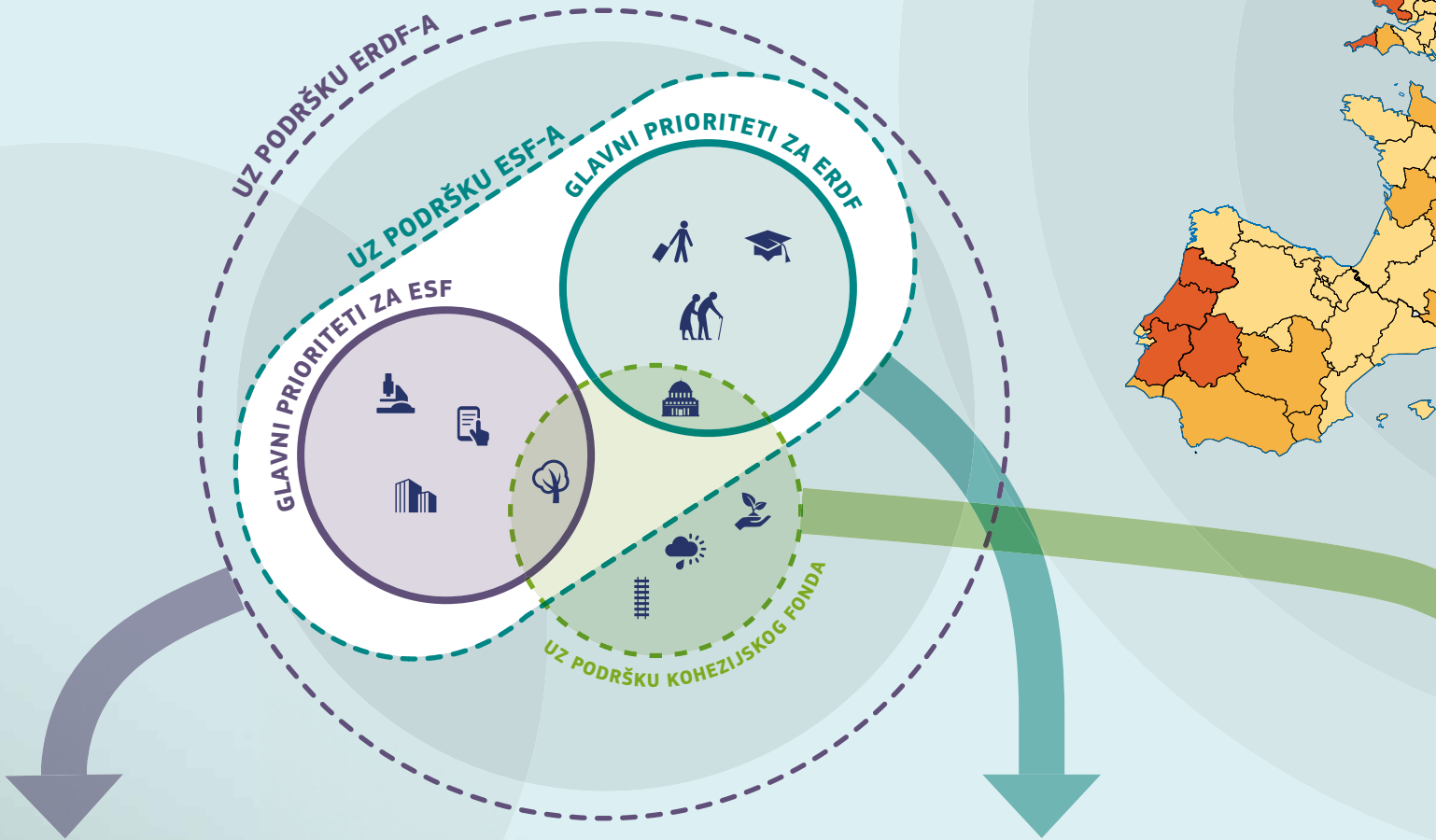
=

VJEROJATAN UTJECAJ KOHEZIJSKE POLITIKE
500 milijardi eura +

FOKUS ULAGANJA

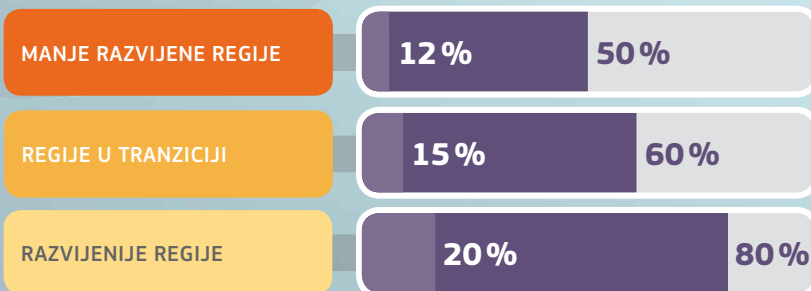
11 TEMATSKIH CILJEVA ZA POMOĆ U OSTVARENJU CILJEVA STRATEGIJE EUROPA 2020.

Istraživanje i inovacije	Borba protiv klimatskih promjena	Bolje obrazovanje, osposobljavanje
Informacijske i komunikacijske tehnologije	Okoliš i učinkovitost resursa	Socijalna uključenost
Konkurentnost malih i srednjih poduzeća	Održiv prijevoz	Bolja javna uprava
Gospodarstvo s niskim emisijama ugljika	Zapošljavanje i mobilnost	

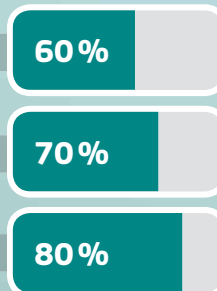
ZA EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ

Investicija bi se usredotočila na najmanje 2 od 4 glavna prioriteta s posebnim sredstvima za gospodarstvo s niskim emisijama ugljika

ZA EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Usredotočite se na do 5 investicijskih prioriteta u sklopu tematskih ciljeva

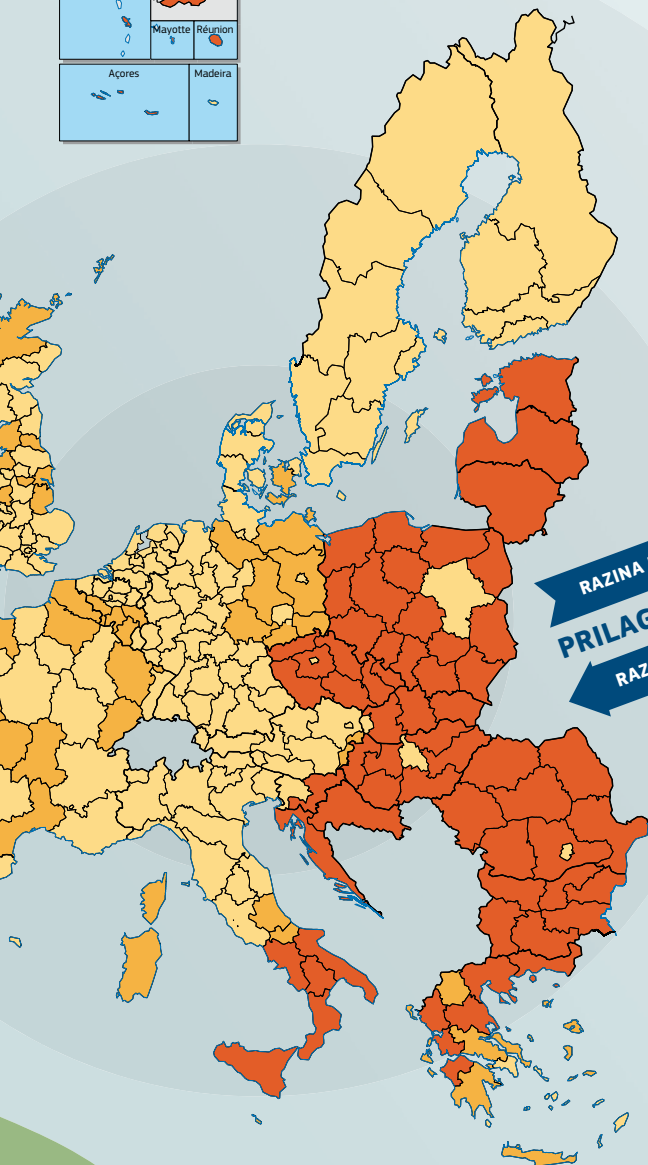

Uključuje fokus u svakoj zemlji na socijalnoj uključenosti, borbi protiv siromaštva i antidiskriminaciji

20%

SVE REGIJE U EU-U IMAJU KORIST OD OVOGA

182,2 milijarde eura

za manje razvijene regije
BDP < 75 % od prosjeka EU-27

35,4 milijarde eura

za regije u tranziciji
BDP 75 – 90 % od prosjeka EU-27

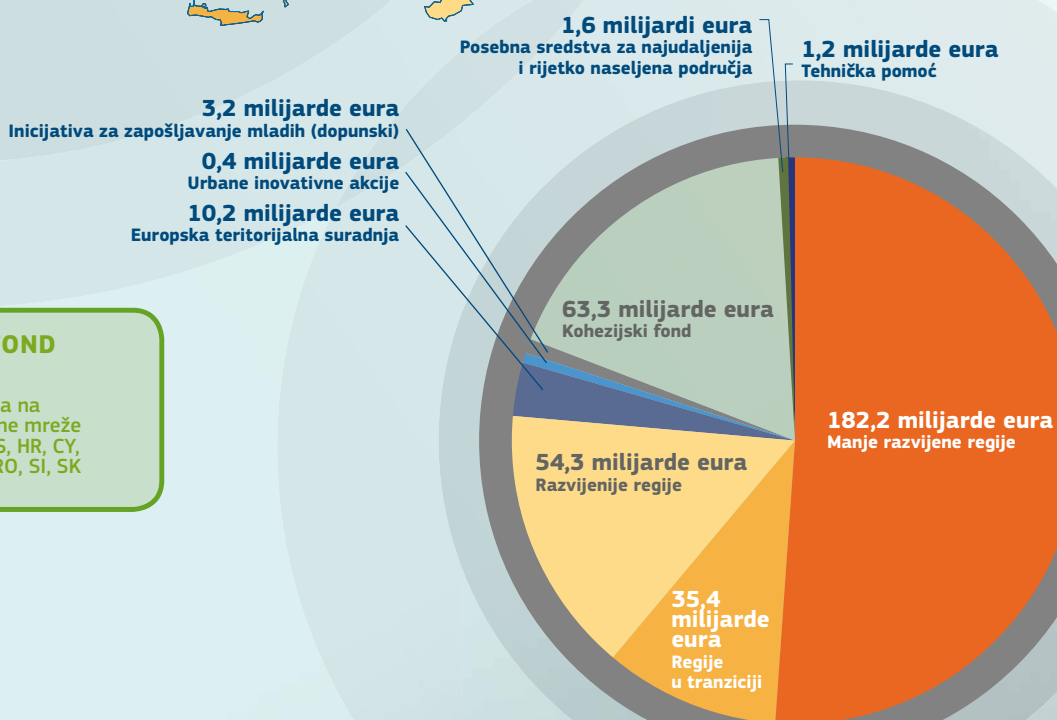

54,3 milijarde eura

za razvijenije regije
BDP > 90 % od prosjeka EU-27

FINANCIRANJE KOHEZIJSKE POLITIKE U RAZDOBLJU 2014. – 2020. U CIJELOSTI (351,8 MILIJARDI EURA)

ZA KOHEZIJSKI FOND

Investicija je usmjerena na transeuropske prometne mreže i okoliš u BG, CZ, EL, ES, HR, CY, LV, LT, HU, MT, PL, PT, RO, SI, SK

ŠTO JE NOVO ZA 2014. – 2020.

BOLJI FOKUS NA REZULTATIMA

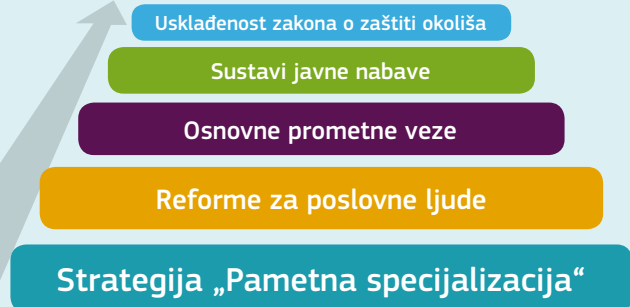

PRIČUVA ZA OSTVARENI UČINAK
OD 6 % DODIJELJENA U 2019.

UVJETI* PRIJE KANALIZIRANJA SREDSTAVA

ULAGANJE

*Ovisno o odabranim tematskim ciljevima

OPĆA PRAVILA

POJEDNOSTAVLJENJE

„Vizualno prikupljanje informacija“ pomaže uhvatiti bit priča ljudi.

► BOLJE I UČINKOVITIJE INFORMIRANJE

ISTAKNUTIJA ULOGA U KOHEZIJSKOJ POLITICI U RAZDOBLJU 2014. – 2020.

Kohezijska politika sredstvo je za provedbu regionalne politike EU-a i politike zapošljavanja, a sastoji se Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i Europskog socijalnog fonda. Proračun za kohezijsku politiku iznosi gotovo 352 milijarde eura za razdoblje od 2014. do 2020. i predstavlja više od jedne trećine proračuna Europske unije. Ipak, europski građani nisu uvijek svjesni utjecaja ovih politika na svoje lokalne zajednice.

Paneuropsko ispitivanje javnog mnijenja „Flash Eurobarometer“ ⁽¹⁾ (vidi okvir na stranici 30), provedeno u svim zemljama EU-a u rujnu 2013. godine kako bi se ocijenila svijest i percepcija građana o regionalnoj politici EU-a, jasno je pokazalo da razina svijesti o regionalnoj politici znatno varira između država članica EU-a i regija. Iako je informiranje o dostignućima kohezijske politike EU-a trenutačno važan dio odgovornosti upravljačkih tijela i korisnika koji nadgledaju programe i projekte, još više pažnje treba posvetiti učinkovitom informiranju o kohezijskoj politici EU-a u razdoblju financiranja 2014. – 2020.

Opća uprava Europske komisije za regionalnu i urbanu politiku poduzela je niz konkretnih koraka kako bi se poboljšala vidljivost kohezijske politike EU-a. Oni uključuju vanjsko

vrednovanje „Dobre prakse u informiranju o regionalnoj politici EU-a u razdoblju od 2007. do 2013. i nakon njega“.

Rezultati ove studije na kraju su izloženi na konferenciji u Bruxellesu održanoj od 9. do 10. prosinca 2013., a okupila je dužnosnike EU-a, nacionalne i regionalne dužnosnike uključene u informiranje o Europskim strukturnim i investicijskim fondovima. Pod naslovom „Pričam ti priču“, konferencija je stavila novi naglasak na korištenje konkretnijih primjera dobre lokalne akcije i pozitivne utjecaje na promjenu percepcije građana o Europskoj uniji.

Konferencija je također osmišljena da pruži korisna znanja i vještine upravljačkim tijelima prije nego što dovrše svoje informativne strategije za operativne programe, što je obveza po novim pravilima kohezijske politike. Učeci od rada svojih kolega u drugim zemljama, razmjenom ideja i umrežavanjem, dužnosnici za informiranje zajednički grade platformu za učinkovitije informiranje o Europi.

U zakonodavnom smislu, Komisija je također razjasnila i ažurirala postojeća informacijska i komunikacijska pravila o informiranju u području kohezijske politike.

(1) Flash Eurobarometer: Svijest i percepcija građana o regionalnoj politici EU-a.

▶ PRIMJERI DOBRE PRAKSE U INFORMIRANJU O REGIONALNOJ POLITICI EU-A

U 2013. godini Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku provela je procjenu informiranja o regionalnoj politici EU-a kako bi prepoznala dobru praksu u zemljama članicama Europske unije i provjerila vlastiti pristup informiranju.

Analiza podataka obuhvatila je sve države članice EU-a, dok je detaljan rad na terenu proveden u osam zemalja: Estoniji, Francuskoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Italiji, Poljskoj, Švedskoj i Španjolskoj.

Neki od ključnih kriterija korišteni za prepoznavanje primjera dobre prakse uključivali su:

- ▶ upotrebu jasnog i jednostavnog jezika;
- ▶ inovativan, atraktivan dizajn privlačan oku i/ili ekološki prihvatljiv;
- ▶ dobro dopiranje do medija i/ili ciljane publike;
- ▶ uloga EU-a bila je jasna i poštovana su pravila vidljivosti.

Evaluacija je prepoznala dobru praksu u brojnim područjima, kao što su:

- ▶ fotografski natječaj za reklamne panoje u Estoniji, čiji su primjer uspješno slijedile druge države članice;
- ▶ TV kviz o Europi sa školskom nastavom u Andaluziji u Španjolskoj;
- ▶ šarena brošura o kohezijskoj politici dostavljena je svim kućanstvima u Saskoj u Njemačkoj;

TV kviz o Europi u Andaluziji.

- ▶ kratki videozapisi o podizanju svijesti u Poljskoj i Brandenburgu u Njemačkoj;
- ▶ inovativna kampanja s umjetničkim instalacijama o konkretnim učincima regionalnih fondova EU-a u Mađarskoj;
- ▶ godišnji otvoreni dani projekata u Francuskoj i Nizozemskoj.

Upravljačkim vlastima ostaje zadatak da prevladaju percipirani nedostatak interesa u javnosti, kao i medijima. Pronalaženje i priopćavanje „zanimljivih“ priča kao što su projekti koji su relevantni na lokalnoj, regionalnoj ili čak nacionalnoj razini, predstavlja zajednički izazov s kojima se suočavaju svi regionalni službenici za informiranje o politici.

▶ SAZNAJTE VIŠE

Prijavite se na RegioNetwork i pristupite cjelovitom izvješčaju: <http://bit.ly/1fpMQ5s>

▶ PRIČAM TI PRIČU

INFORMIRANJE O EUROPSKIM STRUKTURNIM I INVESTICIJSKIM FONDOVIMA U RAZDOBLJU 2014. – 2020.

Konferencija „Pričam ti priču“ bila je jedinstveno okupljanje stručnjaka za informiranje na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

Okupila je, po prvi put, dužnosnike za informiranje odgovorne za pet strukturnih i investicijskih fondova (Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Kohezijski fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski fond za ribarstvo i pomorstvo) EU-a. Učeci od rada svojih kolega iz drugih zemalja i drugih fondova, sudionici su iznalazili učinkovitije

načine za zajedničku komunikaciju, posebice kroz razmjenu ideja, najbolje primjere iz prakse i umrežavanje.

Snažna poruka s događaja fokusiranje je na korištenje konkretnih primjera dobrih lokalnih akcija te pozitivni utjecaji na promjenu percepcije građana o Europskoj uniji.

Inovativan način ilustriranja ovih pozitivnih priča bio je zapisnik događaja koji je uhvatio bit rasprava u vizualnom obliku.

Pričanje priče – spisateljica
Jung Chang govori o svojoj dirljivoj priči.

Skup je okupio više od 800 sudionika iz svih 28 država EU-a te potaknuo suradnju između EU-a, nacionalnih i regionalnih dužnosnika uključenih u informiranje o Europskim strukturnim i investicijskim fondovima. Dao je čvrstu osnovu za informativne strategije koje će pratiti ESIF programe u razdoblju financiranja od 2014. do 2020.

Osim dužnosnika za informiranje iz nacionalnih i regionalnih vlasti, sudjelovali su i čelnici upravljačkih tijela, novinari, predstavnici zainteresiranih organizacija, mreže EU-a kao što je Europe Direct, dužnosnici za informiranje koji rade za Europsku komisiju u Bruxellesu i nacionalna predstavništva Komisije te predstavnici ostalih institucija EU-a.

Program, prezentacije i vizualni radovi konferencije, uključujući i izjave sudionika, dostupni su na web-mjestu Inforegio.

►SAZNAJTE VIŠE

<http://ec.europa.eu/telling-the-story>

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/telling-the-story/visual_en.cfm

►NOVA PRAVILA ZA INFORMIRANJE O KOHEZIJSKOJ POLITICI U RAZDOBLJU 2014. – 2020.

Informiranje ima mnogo veći prioritet prema novom Pravilniku, uz prepoznavanje da je uspjeh lokalnih projekata najučinkovitiji način za povećanje svijesti o radu EU-a i njegovih pozitivnih prednosti.

Novi zakonski uvjeti za informacije i komunikacije u kohezivskoj politici izrađeni su u uskoj suradnji s mrežom dužnosnika za informiranje INFORM diljem država članica EU-a i daju upravljačkim tijelima i odborima za praćenje programa visok stupanj odgovornosti u ovom području.

Ključni aspekti za upravljačka tijela i korisnike:

►Događaj pokretanja programa

Za svaki program, događaj pokretanja (i naknadno glavna godišnja informativna aktivnost) mora organizirati država članica ili upravljačko tijelo, a teži najširem mogućem medijskom pokrivanju.

►Sedmogodišnja informativna strategija

Nadzorni odbori moraju prilagoditi sedmogodišnju informativnu strategiju za svaki operativni program (ili zajedničku strategiju koja obuhvaća nekoliko OP-a) u roku od šest mjeseci od donošenja relevantnih programa. Jednom godišnje napredak provedbe i buduće informativne aktivnosti mora pregledati nadzorni odbor.

►Novo web-mjesto ili portal kohezivske politike

Države članice moraju uspostaviti jedno nacionalno web-mjesto ili web-portal koji daje pristup svim operativnim programima za ERDF, ESF i Kohezivski fond uključujući i popis operacija.

►Popis radova

Popis radova treba osigurati informacije o svim projektima u proračunskoj tablici ili XML formatu kako bi se omogućilo da se podaci traže, rangiraju i izvoze. Međutim, imena korisnika koji su fizičke osobe moraju biti izuzeta zbog zaštite podataka. Država članica ili upravljačko tijelo mora ažurirati popis najmanje svakih 6 mjeseci.

▶ **Službenici nacionalnih sustava za informacije i komunikacije**

Svaka država članica mora imenovati službenika nacionalnog sustava za informacije i komunikacije koji je odgovoran za stvaranje i održavanje nacionalnog web-mjesta ili portala kohezijske politike, a koji koordinira informativnim aktivnostima za jedan ili više fondova, uključujući i nacionalne komunikacijske mreže.

▶ **Službenik za informiranje**

Za svaki program mora biti imenovan službenik za informiranje (koji može biti ista osoba za nekoliko programa).

▶ **SAZNAJTE VIŠE**

Mreža INFORM:

http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/networking/index_en.cfm

Uredba:

<http://europa.eu/!Gy78UT>

▶ **Oglasni panoji, plakati, poster i web-mjesta**

Za poslove ERDF-a i Kohezijskog fonda (infrastruktura ili radovi) te primanje potpore veće od 500000 eura javnih sredstava tijekom provedbe projekta moraju se izložiti privremeni oglasni panoji, a nakon njegovog završetka trajni plakat.

Svi projekti ispod 500000 eura moraju izložiti poster (minimalno veličine A3) u ulaznom prostoru zgrade korisnika.

Svaki korisnik s postojećim web-mjestom mora obavijestiti javnost na svojim internetskim stranicama o radu, njegovim ciljevima i rezultatima i financijskoj potpori dobivenoj od EU-a.

▶ ISTRAŽIVANJE EUROBAROMETERA

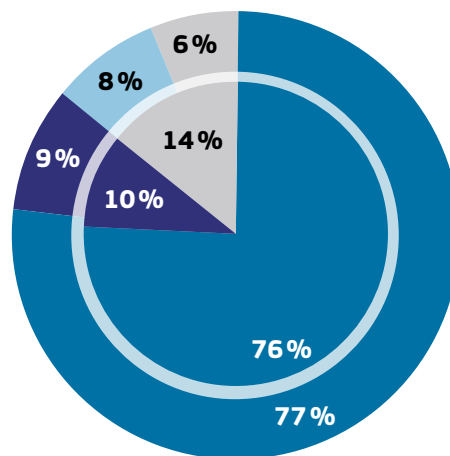
SVIJEST I PERCEPCIJA GRAĐANA O REGIONALNOJ POLITICI EU-A

Istraživanje je provedeno u 28 država članica EU-a između 23. i 25. rujna 2013. Intervjuirano je oko 28065 ispitanika iz različitih društvenih i demografskih skupina, a rezultati su uspoređeni sa sličnim istraživanjem provedenim u lipnju 2010.

Od ljudi koji su bili svjesni ulaganja na svom području, više od tri četvrtine bilo je uvjeren u pozitivan utjecaj sufinanciranih projekata o gospodarskom i društvenom razvoju njihove regije ili grada.

Opća svijest o politici ostaje na 34%, u usporedbi sa sličnim istraživanjem provedenim 2010. godine. Svijest je najviša u Poljskoj (80%), a slijede Litva i Češka (sa 67% svaka).

VIŠE OD TRI ČETVRTINE (77%) ISPITANIKA KOJI SU ČULI O PROJEKTIMA KOJE SUFINANCIRA EU KAŽU DA SU PROJEKTI IMALI POZITIVAN UTJECAJ, ŠTO PREDSTAVLJA BLAGI PORAST (+1%) U ODNOSU NA LIPANJ 2010. (EU-28)

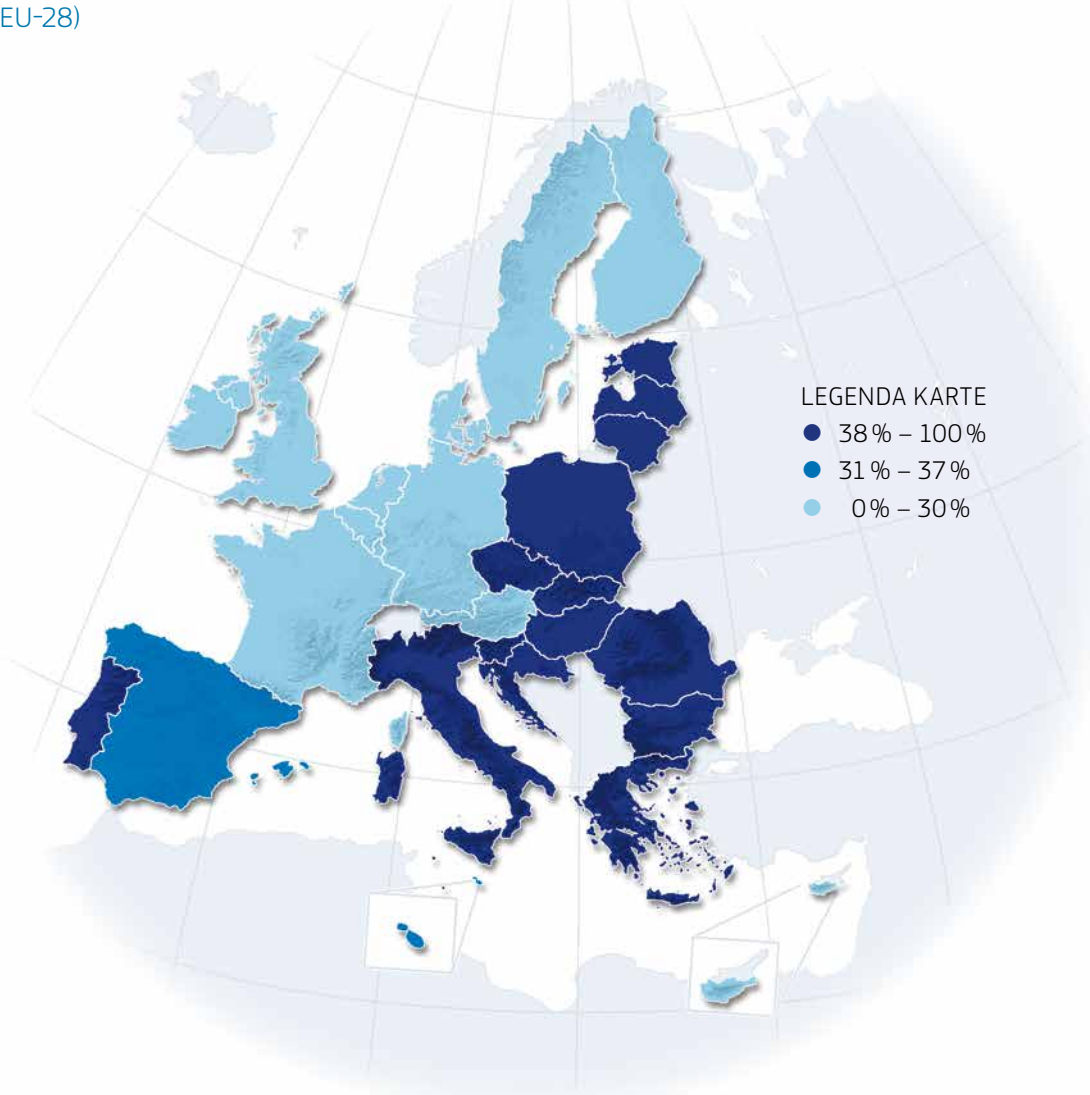

- Pozitivno
- Negativno
- Bez utjecaja
- Ne znam

Unutarnji dio tortnog grafikona: FL298 lipanj 2010
Vanjski dio tortnog grafikona: FL384 rujna 2013

	PL	80%
	LT	67%
	CZ	67%
	LV	65%
	SK	65%
	HU	62%
	BG	62%
	SI	60%
	EE	53%
	PT	51%
	IT	48%
	RO	46%
	HR	39%
	EL	38%
	MT	35%
	EU	34%
	ES	33%
	FR	28%
	IE	27%
	LU	27%
	CY	24%
	FI	24%
	SE	23%
	BE	17%
	AT	16%
	DE	15%
	NL	15%
	DK	13%
	UK	10%

RAZINA SVIJESTI O EUROPSKOJ FINANCIJSKOJ POTPORI REGIJAMA I GRADOVIMA KREĆE SE OD 80% U POLJSKOJ DO 10% U VELIKOJ BRITANIJI. (EU-28)

Pozitivan utjecaj

Postoji jaka veza između podobnosti zemlje za regionalne fondove EU-a i razine svijesti o projektima koje sufinancira EU. Nadalje, postoji jaka veza između osobne koristi od projekta koji financira EU i percepcije da ti projekti imaju pozitivan utjecaj.

Televizija je i dalje glavni izvor informacija o regionalnoj politici sufinanciranih projekata Europske unije u ukupnom poretku, dok u zemljama poput Njemačke i Finske lokalne i regionalne novine igraju središnju ulogu. U Irskoj i Mađarskoj oglasni panoji navedeni su kao glavni početni izvor informacija. U međuvremenu, internet je prepoznat kao glavni izvor za mlade u dobi od 15 do 24 godine.

Većina ljudi (52 %) smatra da EU treba ulagati u sve svoje regije, dok 42 % ispitanika kaže da treba ulagati samo u siromašnije regije. To je važan pomak od lipnja 2010., kada je više ljudi mislilo da EU treba ulagati samo u siromašnije regije (49 %), za razliku od ulaganja u sve regije (47 %).

Izvešće naglašava nužnost i vrijednost toga da upravljačka tijela regionalne politike EU-a i korisnici informiraju građane o postignućima i pričaju im svoje priče usporedo s Europskom komisijom.

►SAZNAJTE VIŠE

Izvešće Flash Eurobarometera:

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

▶ KLJUČNA ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA U REFORMI KOHEZIJSKE POLITIKE

GLAVNE TOČKE NA PUTU PREMA KOHEZIJSKOJ POLITICI U RAZDOBLJU 2014. – 2020.

Danuta Hübner, članica Europskog parlamenta, predsjedica Odborom za regionalni razvoj Europskog parlamenta.

S Lisabonskim ugovorom koji je stupio na snagu 2009. godine Europski parlament po prvi puta postao je kolegijator u odnosu na kohezijsku politiku. Članovi Odbora Europskog parlamenta za regionalni razvoj (REGI) odigrali su ključnu ulogu u razvoju nove Uredbe. Odbor je preuzeo snažnu poziciju kako bi se osiguralo da se kohezijska politika fokusira na rezultate i vodi računa o lokalnim, regionalnim i nacionalnim potrebama dok ispunjava ciljeve EU-a.

PANORAMA RAZGOVARA S VODEĆIM ČLANOVIMA ODBORA EUROPSKOG PARLAMENTA ZA REGIONALNI RAZVOJ (REGI) O OBLIKOVANJU NOVOG ZAKONODAVNOG PAKETA.

– Pogledajte stranice 34 – 35 ▶

KOLIKO JE DOPRINOS EUROPSKIH REGIONALNIH ORGANIZACIJA UZET U OBZIR?

Europske lokalne i regionalne organizacije odigrale su važnu ulogu u cijelom predzakodavnom i zakonodavnom procesu u protekle dvije i pol godine. Ove organizacije pridonijele su kroz dokumente o stanovištima i prezentacije pred odborom REGI i imale su produktivne odnose s predsjedateljem i izvjestiteljima. Povjerenstvo je njihova stajališta u potpunosti uvažilo. Ovi nositelji interesa predstavljaju važan izvor informacija za Europski parlament, a to je od velike važnosti za dobivanje njihovih stavova i doprinosa.

„Ulazimo u ovu raspravu kao puni kolegislator kako bismo prebacili fokus kohezijske politike sa stabilnosti na rast“, rekla je predsjednica Odbora za regionalni razvoj Europskog parlamenta Danuta Hübner u listopadu 2011., kada je otvorila međuparlamentarni sastanak s članovima Europskog parlamenta, njihovim nacionalnim kolegama, Europskom komisijom i Vijećem ministara.

Sedam izvjestitelja imenovano je u REGI-ju i odborima za zapošljavanje i socijalna pitanja (EMPL) za nadzor kompleksnih pregovora koji će se održati tijekom sljedeće dvije godine. Dva „glavna izvjestitelja“, Lambert van Nistelrooij (EPP, NL) i Constanze Krehl (S&D, DE), pomogli su osigurati političku potporu dviju najvećih političkih skupina.

- Predzakodavni politički dijalog između Europskog parlamenta i Europske komisije održan je prije listopada 2011. To je pomoglo pojasniti ključna politička pitanja i olakšati raspravu na političkoj razini. „Radna skupina za buduću kohezijsku politiku“ postavljena je kao glavni neslužbeni forum za raspravu Parlamenta. To je rezultiralo brojnim sastancima, konzultacijama i javnim raspravama sa zainteresiranim stranama: nevladinim organizacijama, civilnim društvom, regionalnim organizacijama itd. Ovaj otvoreni postupak pomogao je objediniti stavove različitih stranaka.
- U srpnju 2012. Europski parlament utvrdio je svoje pregovaračko stajalište za zakonodavni paket o prijedlozima reforme. Više od 3000 amandmana podneseno je za zakonske prijedloge Komisije.
- Rasprava „Trijalog“ održana je između Parlamenta, Vijeća i Komisije. Oko 100 sastanaka bilo je potrebno da bi se postigao dogovor o nacrtu propisa.

- U studenom 2013. Odbor za regionalni razvoj Europskog parlamenta potvrdio je sporazum s Vijećem utirući put investicijskoj politici za regije EU-a od 351,8 milijardi eura kako bi na vrijeme stupila na snagu.

Danuta Hübner koja je predsjedala svim pregovaračkim sastancima s Vijećem od 2012. godine rekla je: „Nakon više od godinu dana pregovora s Vijećem i Komisijom mogli smo pristati na reformu regionalne politike EU-a koja usmjerava ulaganja u ključna područja za rast i radna mjesta kao što je navedeno u strategiji Europa 2020. kroz zajednički sustav pravila koja se primjenjuju na sve fondove EU-a, što dovodi do znatnog pojednostavljenja.“

Što još treba učiniti?

Parlament, putem svojih nadležnih povjerenstava, sada mora zauzeti stajalište u vezi s Delegiranim aktima. Europska komisija već je usvojila prvi i jedan od najvažnijih: Europski kodeks ponašanja o partnerstvima, koji propisuje uvjete za uključivanje partnera u pripremu i provedbu Sporazuma o partnerstvu i programima 2014. – 2020.

Tajništvo Odbora za regionalni razvoj Europskog parlamenta sudjeluje u pripremnim susretima stručnjaka te je redovito u kontaktu s Općom upravom Europske komisije za regionalnu i urbanu politiku.

Koja je uloga Parlamenta u provođenju politike?

Jedna od glavnih funkcija Parlamenta jest vježba nadzora, uglavnom preko parlamentarnih odbora koji nadgledaju provedbu politike. Posebnost je kohezijske politike činjenica da će se provoditi u zajedničkoj upravi putem europskog tijela, Komisije i država članica kroz nacionalne, regionalne i lokalne uprave. Stoga se nadzor politike koji provodi Parlament ne tiče samo Europske komisije, već i ostalih tijela – čak i ako, prema ugovoru, samo Komisija odgovara pred Parlamentom. Poboljšanje nadzora i procjene politike u ovom širem kontekstu predstavlja izazov za odbor REGI.

► SAZNAJTE VIŠE

www.europarl.europa.eu/committees/hr/regi/home.html

▶ POTPORA SOCIJALNE DIMENZIJE KOHEZIJSKE POLITIKE

CONSTANZE KREHL

Članica Europskog parlamenta, Grupa progresivnog saveza socijalista i demokrata, članica Odbora za regionalni razvoj (suizvjestiteljica Uredbe o zajedničkim odredbama)

▶ Uspješni pregovori

Prilično sam zadovoljna ukupnim ishodom pregovora oko nove Uredbe. To je značilo dvije godine napornog rada, ne samo prikupljanje ovih 3 000 amandmana, već i održavanje stotina sastanaka s mojim suizvjestiteljem Lambertom van Nistelrooijem i pregovaračkim timom Parlamenta, kao i više od 90 Trijaloga s Vijećem i Komisijom. Naravno, tu su pitanja za koja bih voljela imati drugačiji rezultat te institucije koje nisu uvijek imale isto mišljenje – ali ono što smo dogovorili dobar je kompromis koji će oblikovati uspješnu i modernu kohezijsku politiku u sljedećih sedam godina.

▶ Makroekonomske uvjetovanosti

Dva sporna pitanja u pregovorima jesu makroekonomske uvjetovanosti i pričuva za ostvareni učinak. Kao socijaldemokrat, uvijek sam govorila protiv makroekonomskog mehanizma unutar kohezijske politike i snažno se borila kako bih ga uklonila iz Uredbe. Budući da Komisija i Vijeće nisu podržali naše stajalište, još uvijek je dio Uredbe, ali smo barem znatno oslabili tekst članka – što mi daje nadu da ovaj mehanizam nikada neće stupiti na snagu. Regije ne treba kriviti za fiskalni neuspjeh države članice.

Ideja pričuve za ostvareni učinak zapravo je dobra, ali ključno je kako će funkcionirati u praksi. Hoće li projekti i dalje biti dovoljno inovativni ili inventivni ili će standardi biti spušteni samo da se ostvare određeni ciljevi kako bi se pristupilo pričuvi za ostvareni učinak? Nadalje, s moje točke gledišta pričuva za ostvareni učinak suptilan je potez Vijeća da uštedi novac do kraja programskog razdoblja, a ja to ne mogu podupirati.

▶ Stimuliranje gospodarstva

U vrijeme gospodarske i financijske krize kohezijska politika je jedan od najučinkovitijih instrumenata Europske unije za stimuliranje gospodarstva, osiguranje održivog zapošljavanja i potporu istraživanja i inovacija. Regije koje su najteže pogađene krizom i dalje će imati koristi od povećane stope sufinanciranja za poticanje rasta i novih radnih mjesta. Kao i prethodnih godina, manje razvijene regije EU-a ostaju glavni prioritet financiranja; više od 182 milijardi eura namijenjeno je tim regijama.

▶ Podrška za socijalne ciljeve

Novom Uredbom osiguravamo da dovoljno ulaganja bude usmjereno na socijalna pitanja. Četiri tematska prioriteta u novoj Uredbi odnose se na Europski socijalni fond: podupiranje održivog i kvalitetnog zapošljavanja; promicanje socijalne uključenosti; ulaganje u obrazovanje; jačanje izgradnje institucionalnih sposobnosti. Nadalje, novom Uredbom uveli smo fiksnu kvotu ESF – 23,1 % globalnih resursa treba dodijeliti Socijalnom fondu. To je ogroman porast za mnoge zemlje članice i osigurava pravilnu razinu podrške za socijalnu dimenziju kohezijske politike.

▶ STRATEGIJA ULAGANJA ZA PROMJENU EUROPSKOG GOSPODARSTVA

LAMBERT VAN NISTELROOIJ

Član Europskog parlamenta, Grupe Europske pučke stranke (kršćanski demokrati), član Odbora za regionalni razvoj (suizvjestitelj Uredbe o zajedničkim odredbama)

▶Virtualna revolucija u pristupu

Nova Uredba i dalekosežna strategija iza nje predstavljaju virtualnu revoluciju načina na koji će se provoditi kohezijska politika. Pridobivanje država članica da razumiju i prijeđu na novi način rada bilo je izazov.

Bili smo vrlo odlučni u tome da se pobrinemo da stvari ne budu kao u prošlosti. Postojali bi preduvjeti prije primitka novca. Novac bi se učinkovito ulagao u područja koja se uklapaju u globalni plan za oživljavanje europskog gospodarstva. Kroz teške pregovore s državama članicama na mnogim sastancima Trijalog nastojali smo da strategija ostane usmjerena prema tome.

▶„Poslovni plan“ za Europu

Kohezijska politika sada je glavna strategija ulaganja za Europu. To je dio onoga što bih nazvao poslovnim planom i za razvoj potencijala regije i za to da Europa još jednom postane vodeća gospodarska sila na svjetskoj sceni.

„Pametna specijalizacija“ predstavlja važan dio ove strategije. Dajemo sredstva za pomoć razvoja regijama u strateškim područjima koja su dobra i za njih i za Europu. Na taj način one mogu iskoristiti baze komplementarnih vještina u drugim regijama. Ja to vidim kao „uspon do izvrsnosti“ gdje nove regije mogu razvijati svoje talente kako bi se popele na razinu naprednijih područja Europe.

▶Fokusiranje na dogovorene prioritete

Tematska koncentracija zapravo govori o isticanju onih područja u koja Europa mora ulagati i napredovati kako bi povratila svoj položaj u svijetu. Novi pristup podržat će ulaganja u istraživanje i razvoj te infrastrukturu znanja kao solidan temelj za konkurentnost i stvaranje radnih mjesta u budućnosti. Odredili smo područja u koja Europa treba ulagati. Države članice i regije mogu birati svoje prioritete među njima.

▶Bolje sinergije između fondova

Ključni izazovi u narednim godinama bit će kako postići bolju sinergiju između pet Europskih strukturnih i investicijskih fondova te fondova za razvoj i istraživanje. Trebamo ovaj novi pristup, preuzimanje neiskorištenog kapaciteta u tzv. novim državama članicama.

Strateški okvir omogućuje projektima kombiniranje sredstava iz različitih fondova. On štiti integrirani pristup i učinkovitost provedbe politike. Zajedničke odredbe za strateško planiranje i programiranje i zajednički popis tematskih ciljeva utiru put za zajedničko vlasništvo nad ciljevima strategije Europa 2020.

Sada imamo „krovni propis“ za strukturne i investicijske instrumente politike koji su vezani za ciljeve strategije Europa 2020. To predstavlja veliki korak naprijed prema povećanoj koherentnosti, utjecaju i vidljivosti na terenu u cijeloj Europi. A kroz Sporazume o partnerstvu i operativne programe države članice i regije preuzimaju vlasništvo nad svojom strategijom i obvezuju se raditi na njoj.

▶ O NAŠEM NAČINU ISPORUKE SREDSTAVA

SPORAZUMI O PARTNERSTVU I OPERATIVNI PROGRAMI POČINJU DOBIVATI OBLIK

Poljoprivrednik i vlasnik vjetroturbine u Energetskoj akademiji na otoku Samsø u Danskoj, središnjem mjestu za istraživanje i informacije o obnovljivim i održivim izvorima energije.

S dogovorenim zakonodavnim paketom kohezijske politike, koja je sada na snazi, fokus se premjestio na odobrenje i provedbu Sporazuma o partnerstvu i Operativnih programa. Od mnogih država članica očekuje se da službeno podnesu nacrt Sporazuma o partnerstvu u veljači. Ovi sporazumi moraju biti u skladu s ciljevima rasta EU-a i strategije Europa 2020.

Pripreme dobro napreduju

Već su uloženi veliki naponi kako bi se ubrzala priprema Sporazuma o partnerstvu i Operativnih programa. U lipnju 2012. godine Komisija je pozvala države članice da se uključe u neformalan dijalog o programiranju za naredno razdoblje. Kasnije u 2012. godini poslala je dokumente o stanovištu koji svim državama članicama ocrtavaju njezina stajališta o razvojnim potrebama i prioritetima financiranja Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova u svakoj državi članici.

Ovaj neslužbeni proces pokrenut je da bi ulaganja u rast, konkurentnost i radna mjesta u regijama mogla krenuti od samog početka novog razdoblja.

Države članice iskoristile su prednosti ovog neslužbenog dijaloga u najvećoj mogućoj mjeri, a mnoge su slale svoje predložene Sporazume o partnerstvu na opsežne analize stručnjacima Komisije. Neslužbene primjedbe poslone su kao odgovor na te nacрте, a u mnogim slučajevima i na predložene Operativne programe.

Mnoge države članice sada su odmaknule sa svojim Sporazumima o partnerstvu, a Komisija očekuje da će ih moći usvojiti vrlo brzo, tako utirući put za pravodoban početak ulaganja na terenu.

Ključ za Sporazume o partnerstvu – usuglašavanje sa strategijom Europa 2020.

Prioriteti Sporazuma o partnerstvu moraju biti dobro usklađeni s ciljevima pametnog, održivog i inkluzivnog rasta strategije Europa 2020. Važno je da sve države članice razumiju potrebu da usredotoče resurse na ključna područja rasta kako bi se izbjegla fragmentacija financiranja među brojnim ciljevima. Reformirana kohezijska politika za razdoblje 2014. – 2020. također ide ruku pod ruku s ukupnom koordinacijom

gospodarske politike EU-a koja se prati kroz proces Europskog semestra. Da bi dodatno poboljšale opću koordinaciju politike, Uredbe omogućuju programiranje putem više fondova u razdoblju 2014. – 2020. Stoga će ukupni broj programa pasti s 363 na 311 operativnih programa, od kojih bi jedna trećina trebala biti financirana putem više fondova. Službe Komisije blisko surađuju s državama članicama kako bi dodatno olakšale zajednički pristup.

Inovativno razmišljanje

Pod naslovom pametnog rasta, ulaganja su se usredotočila na inovacije i istraživanje (engl. R&I), digitalnu agendu te podršku za mala i srednja poduzeća. Mnoge regije sada su prvaci pametne specijalizacije – realiziraju svoj potencijal za podršku gospodarske transformacije, a trenutno su u procesu pripreme svoje regionalne istraživačke i inovacijske strategije za pametne specijalizacije (RIS3) koja može obuhvatiti inovativnost i ICT.

Davanje prioriteta sektoru razvoja i istraživanja, osobito u poslovnim istraživanjima, dovelo je do znatno većeg ulaganja u području u odnosu na prethodna programska razdoblja. Neke države članice predstavile su programe koji pružaju jasne veze između digitalnog gospodarstva i inovacija.

Gotovo sve države članice vide jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća kao središnje mjesto strukture nacionalne i regionalne strategije rasta, ali u mnogim slučajevima nedostaje fokus na veće aktivnosti koje dodaju vrijednost i koje će dugoročno osigurati najodrživiji rast.

Financiranje malih poduzeća i dalje je jedno od najvećih uskih grla u mnogim državama članicama, a zaključci Europskog vijeća od listopada 2013. godine uključivali su odredbu koja navodi da „pregovore o programiranju Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) treba koristiti kako bi se značajno povećala ukupna potpora EU-a od ovih fondova do financijskih instrumenata većeg utjecaja za mala i srednja poduzeća u razdoblju 2014. – 2020., dok bi se najmanje udvostručila potpora u zemljama u kojima su uvjeti nategnuti” te je potrebno deblokirati dotok kredita.

Komisija je poticala države članice da ocijene kako najbolje iskoristiti financijske instrumente u ovom kontekstu, na temelju *prethodne* procjene koja je utvrdila tržišne neuspjehe ili manje idealne situacije ulaganja, srodne investicijske potrebe, moguće sudjelovanje privatnog sektora i proizašlu dodanu vrijednost.

ESIF-ov program potpora može pridonijeti financijskim instrumentima postavljenim na nacionalnoj, regionalnoj i transnacionalnoj ili

„Čvrsto vjerujem da je program više od zbroya pojedinačnih projekata. Za regije u pitanju, program treba predstaviti snažnu stratešku viziju razvoja u nadolazećim godinama. Projekti će morati slijediti ovu viziju.”

POVJERENIK JOHANNES HAHN

prekograničnoj razini, pod upravljanjem ili u okviru odgovornosti upravljačkog tijela. Također može pridonijeti financijskim instrumentima postavljenim na razini EU-a kojima upravlja Komisija. Posebne odredbe uključene su u provedbu namjenskih financijskih instrumenata kombinirajući ESI fondove s drugim izvorima EU proračuna i EIB/EIF resurse s ciljem poticanja bankovnog kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva.

Zelena Europa

Tri od tematskih ciljeva kohezijske politike usmjereni su na održivi rast i to: podupirući pomak prema gospodarstvu s niskim emisijama ugljika; promicanjem prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanjem rizika i upravljanjem; zaštitom okoliša i promicanjem učinkovitosti resursa. Ovo se odražava u nekoliko Sporazuma o partnerstvima država članica gdje su energija, klimatske promjene i okoliš dobro integrirani u opće strategije gospodarskog rasta i procjene razvojnih potreba.

Nekolicina njih stavila je određeni naglasak na energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Neke države članice kombinirale su „pametna” i „zeleni rast” integriranjem okoliša, energije i klimatskih promjena u pristup pametne specijalizacije. Međutim, u mnogim slučajevima uključivanje održivog razvoja nije dovoljno napredovalo, a nedostajali su praktični elementi koji bi zapravo osigurali provedbu klimatskih, energetskih i ekoloških aspekata.

U području prijevoza, jasno je da gotovo sve države članice sada smatraju da je više strateški pristup koji je donesen u novoj Uredbi, pozitivan korak naprijed. To će ipak biti od osnovnog značaja za uspostavljanje vjerodostojne nacionalne prometne strategije s jasnim koordinacijskim mehanizmima koji potiču sinergije s Instrumentom za povezivanje Europe, u okviru TEN-T mreže, kako bi izbjegli iskušenje da ulažu u male zasebne projekte s malo utjecaja, kao što su lokalne ceste.

Ulaganje u ljude

Po prvi put u povijesti Europski socijalni fond imat će minimalni zajamčeni udio u ukupnoj potrošnji kohezijske politike. To je neophodno kako bi se osiguralo da se poštuje izdvajanje od 20% fonda za tematske ciljeve socijalne inkluzije na nacionalnoj razini.

Već se može vidjeti da postoji snažan naglasak na uključivom rastu tematskih ciljeva u većini država članica. Postoji jasna argumentacija za ulaganja usmjerena na povećanje razine zaposlenosti, osobito među mladima, ženama i starijim radnicima, podržavanje smanjenja siromaštva putem aktivnog uključivanja, postizanje ciljeva obrazovanja i ulaganje u cjeloživotno učenje.

Štoviše, u nekim područjima, kao što je zdravstvo, jedan od ključnih izazova koji će se rješavati države članice jest označavanje potreba za ulaganja u infrastrukturu. To bi trebalo pridonijeti cilju smanjenja siromaštva povećanjem pristupa zdravstvenim uslugama.

Potpora Romima i drugim marginaliziranim zajednicama predstavlja opći politički prioritet. Stoga je važno da Sporazumi o partnerstvu odrede kako će relevantni fondovi ESI pridonijeti provedbi četiri cilja integracije Roma (obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvo i stanovanje) na cjelovit način, bilo putem redovnih akcija ili putem izričitog, ali ne isključivog usmjerenja sredstava.

Bolji fokus na rezultate

Postavljanje jasno određenih ciljeva u operativnim programima za ERDF, ESF i Kohezijski fond u središtu je orijentiranosti na rezultat. To predstavlja pravi korak promjene za mnoge programe.

Ograničen broj do sada zaprimljenih nacrtu operativnih programa pokazuje da je teško formulirati dobro definirane ciljeve. U nekim programima nejasno je kako će ulaganja – posebno u socijalnu infrastrukturu, transport i turizam – pridonijeti ciljevima programa. Ipak, neslužbeni susreti tijela programa i Komisije u pravilu su bili konstruktivni, dok su druge verzije programa donijele značajna poboljšanja.

Dosadašnja iskustva pokazuju da je uvjet orijentacije na rezultat moguć za sve vrste programa, pa čak i za one koji su vrlo različiti u smislu konteksta i financijskog iznosa.

Projekt Laboratorij praktičnog znanja koji ima za cilj razviti teorije, alate i praktične modele za obrazovanje i radno mjesto, Finska.

„ Sada moramo uložiti i učiniti sve što možemo kako bi se izbjeglo odgađanje početka programa. No to moraju biti kvalitetni programi s vizijom snažnog razvoja. Komisija neće žrtvovati kvalitetu u ime brzine. ”

POVJERENIK JOHANNES HAHN

Radni okvir izvedbe još je jedan novi element. Radni okvir izvedbe može se dobiti samo kada smjer djelovanja programa, njegova financijska struktura i produktivnost budu jasni za svaki prioritet. Drugim riječima, radni okviri izvedbe mogu se razviti samo relativno kasno u procesu pripreme nacrtu za svaki program.

Ključni izazov za radne okvire izvedbe postavljanje je kvantificiranih ciljeva za pokazatelje na dovoljno visokoj razini ambicija.

Vremenski okvir

Takozvana Uredba o zajedničkim odredbama, donesena 20. prosinca 2013., uspostavlja vremenski okvir za dostavu i usvajanje Sporazuma o partnerstvu i Operativnih programa.

Svaka država članica mora dostaviti svoj Sporazum o partnerstvu Komisiji u roku od 4 mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe. Komisija će zauzvrat dati svoje primjedbe u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja Sporazuma o partnerstvu i usvojiti Sporazum u roku od 4 mjeseca od njegova podnošenja, pod uvjetom da država članica na odgovarajući način uzme u obzir primjedbe Europske komisije. To znači da bi, kao opće pravilo, Sporazumi o partnerstvu mogli biti **usvojeni do kraja kolovoza 2014.**

Operativne programe trebaju dostaviti države članice najkasnije 3 mjeseca nakon podnošenja Sporazuma o partnerstvu. Komisija će dati svoje primjedbe u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja Operativnog programa i usvojiti Operativni program najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana njegova podnošenja, pod uvjetom da država članica na odgovarajući način uzme u obzir primjedbe Komisije. Kao opće pravilo, Operativni programi stoga bi trebali **biti usvojeni najkasnije krajem siječnja 2015. godine.**

Komisija i dalje blisko surađuje s državama članicama kako bi se osiguralo da se što više Sporazuma o partnerstvu i Operativnih programa usvoji u mandatu sadašnje Komisije, kako bi se omogućilo brzo usmjeravanje investicija.

DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI

Lisabonski ugovor uveo je novi sustav za delegiranje ograničenih ovlasti Komisije kako bi načinio manje izmjene zakona, pod uvjetom da to ne utječe na „središnje“ zakonodavstvo o kojem odlučuju Parlament i Vijeće. Oni se nazivaju „Delegirani akti“ i „Provedbeni akti“. Komisija je planirala grupirati opunomoćenja na cijeli paket kohezijske politike u pet delegiranih akata i objaviti njih tri prije početka izbora za EP (14. ožujka, u skladu s važećim međuinstitucionalnim sporazumom). Jedan takav delegirani akt je „Europski kodeks ponašanja“.

„Europski kodeks ponašanja – pristup ojačanog partnerstva u planiranju i potrošnji“

Kodeks propisuje zajedničke standarde za poboljšanje savjetovanja, sudjelovanja i dijaloga s partnerima tijekom planiranja, provedbe, praćenja i evaluacije projekata financiranih iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Države članice moraju ojačati suradnju između svojih tijela nadležnih za provođenje ESI fondova i projektnih partnera, kao što su regionalna, lokalna, urbana i druga državna tijela, sindikati, poslodavci, nevladine organizacije i tijela odgovorna za promicanje socijalne uključenosti, ravnopravnosti spolova i borbu protiv diskriminacije.

Sve države članice moraju se pridržavati ovih pravila prilikom finaliziranja programe financiranja koji će predložiti Komisiji za razdoblje 2014. – 2020.

Kodeks ponašanja stupa na snagu samo ako Vijeće i EP ne ulože prigovor u roku od dva mjeseca nakon usvajanja od strane Europske komisije (7. siječnja).

►SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_hr.cfm

▶ DUGOROČNIJA I KUMULATIVNA DOSTIGNUĆA KOHEZIJSKE POLITIKE

PROCJENA OD 1989. DO DANAS

Osim planiranja za novo razdoblje programiranja kohezijske politike, Komisija je u potrazi za dugoročnijim postignućima kohezijske politike.

Nedavno eksperimentalno ocjenjivanje ima za cilj procijeniti dugoročne i kumulativne uspjehe programa kohezijske politike u 15 regija EU-a od 1989. godine do danas. Također daje niz preporuka za budući razvoj, podupirući smjer politike za razdoblje 2014. – 2020.

Ocjenu provodi Centar za istraživanje europske politike (EPRC) s Londonskom školom ekonomije. Rezultirala je završnim izvješćem i izvješćima o podrobnoj studiji slučaja za svaku proučenu regiju, objavljenima na web-mjestu Inforegio.

Ključni zaključci

- ▶ U skladu sa zajedničkom pretpostavkom, većina početnih strategija programa u manje razvijenim regijama usmjeravala se na izgradnju infrastrukture u uvjerenju da će to dovesti do rasta. U mnogim slučajevima postignuti su značajni pomaci, no postoje primjeri prekoračenja kapaciteta i nedostatka posvećivanja pozornosti dugoročnom održavanju. U kasnijim godinama – od 2000. nadalje – veća pozornost usmjerena je na potrebu ulaganja u ljudski kapital, inovacije i privatni sektor.
- ▶ Turizam je bio prevladavajući fokus u mnogim strategijama, a ulaganja u infrastrukturu pomogla su ovim regijama da povećaju svoje turističke brojke. No analiza zaključuje da turizam obično nije dovoljan da bi bio glavni izvor rasta.

- ▶ Mnoge regije uložile su u socijalnu koheziju, ali je dugoročna održivost takvih ulaganja u nedostatku rasta upitna.
- ▶ Mnoge razvijenije regije imale su probleme strukturne prilagodbe. U početku je nekoliko njih nastavilo ulagati u tradicionalna low-skill poduzeća te su tek u kasnijim razdobljima programiranja počele ulagati u inovacije i obrazovanje. Strukturna prilagodba ne ostvaruje se u jednom programskom razdoblju.

Rješavanje regionalnih potreba i problema s vremenom

Kasnih 1980-ih glavne potrebe bile su: nerazvijenost prema svim gospodarskim, društvenim i okolišnim pokazateljima; nenaseljenost ili perifernost stanovništva; slaba gospodarska baza zbog tranzicije iz centralno planiranog gospodarstva ili specijalizacije u poljoprivredi ili tradicionalnim industrijama; i učinci prostornog disbalansa ili disbalansa na tržištu rada.

S vremenom, pojedine regije uspjele su prevladati početne izazove, a neke su u tome bile manje uspješne. Najveći napredak bio je u području infrastrukture za osnovne javne usluge i prijevoz te pružanje osnovnih javnih usluga. Među različitim vrstama potreba najotpornija na politiku bila je niska razina istraživanja i razvoja privatnog sektora.

Stambeno područje Vila d'Este u Norteu u Portugalu doživjelo je veliku obnovu zahvaljujući financiranju ERDF-a. Osim energetske učinkovitosti postignute pomoću strukturnih poboljšanja, estetska preobrazba učinila je područje atraktivnijim za stanovnike i posjetitelje.

OCIJENJENE REGIJE

Manje razvijene regije: Sachsen-Anhalt (DE); Dytiki Hellada (EL); Galicija (ES); Andaluzija (ES); Campania (IT); Norte (PT)

Manje razvijene regije 1989. godine, ali danas razvijenije: Irska; Nord-Pas de Calais (FR); Basilicata (IT); Gradišće (AT); Algarve (PT); Itä-Suomi (FI)

Razvijenije regije: Nordrhein-Westfalen (DE); Aquitaine (FR); Sjeveroistočna Engleska (UK)

Neke regije zaključile su da su pristupačnost i informiranje bile stvarne temeljne potrebe kasnih 1980-ih, a u skladu s tim imale su prioritet, ali takve su odluke smanjile značaj promjene proizvodne strukture regija.

Manje razvijene regije težile su tome da imaju strategije širokog spektra, fokusirale su se na infrastrukturu, ulaganje u ljudski kapital i poduzetništvo. To se nastavilo i tijekom razdoblja obuhvaćenog studijom, ali od 2000. do 2006. s jačim naglaskom na konkurentnosti i RDI-ju (istraživanje, razvoj i inovacije).

Razvijenije regije imale su raznolike strategije usmjerene na razvoj poduzetništva kroz kombinaciju podrške za ponudu i potražnju, kombinaciju instrumenata usmjerenih na klastere, nove start-up tvrtke i podršku pojedinačnim poduzetnicima te postupno sve veći naglasak na istraživanju i razvoju i inovacijama.

Sposobnost tijela nadležnih za programe da postave realne ciljeve i utvrde pravovremene putove za provedbu ostaje područje za daljnja poboljšanja. Došlo je do opće poteškoće u procjeni ciljeva u nedostatku razumijevanja toga koji je bio stvarni doseg intervencija programa u proteklim razdobljima zbog informacija različite kvalitete dobivenih od sustava za nadzor te nedostatka sveobuhvatnih procjena *ex-post*.

Postignuća kohezijske politike

Učinkovitost je veća za velike fizičke infrastrukture, poboljšanje sustava zaštite okoliša i lokalne tvrtke i inovacijske infrastrukture. Regije su imale poteškoća sa strukturnom prilagodbom, poslovnom podrškom, inovacijom i razvojem zajednice. Politika je ipak bila korisna dugoročno zadovoljavajući regionalne potrebe.

Različiti stupanj do kojeg je 15 regija bilo uspješno u rješavanju cijelog niza razvojnih izazova dijelom je prirodni rezultat ograničenog opsega programa i teškoće ispunjavanja svih postojećih potreba. To pak postavlja pitanja o komplementarnosti (i mogućnosti dodavanja) programa i njihove usklađenosti sa širim domaćim javnim politikama.

Kohezijska politika omogućila je sveobuhvatni transformativni učinak u [Irskoj](#). Pozitivna gospodarska transformacija bila je povezana s integracijom gospodarstva zemlje na širim globalnim tržištima. To bi moglo imati utjecaj na otpornost poboljšanja koja su realizirana, s obzirom na to da je integracija zemlje u globalnim gospodarskim mrežama pogođena gospodarskom krizom, kao i vlastitim aktualnim gospodarskim poteškoćama.

U daljnjoj skupini regija – [Algarve](#), [Andaluzija](#) i [Galicija](#) – kohezijska politika omogućila je transformaciju regionalnih gospodarstava, što se vidi u konvergenciji BDP-a s ostatkom EU-a

Aerópolis, park zrakoplovne tehnologije i dio programa poticaja za inovacije i razvoj poslovanja u Andaluziji u Španjolskoj.

Biotehnoški centar ionskih kanala, pogranično područje, Irska.

i poboljšanim pokazateljima tržišta rada, ali koja ne dokazuje da je održivo pogodila dugoročne razvojne perspektive i fleksibilnost regije. U ovim regijama politika je pridonijela velikim poboljšanjima u regionalnoj infrastrukturi i pružanju javnih usluga. Međutim, gospodarska transformacija u velikoj mjeri temeljila se na turizmu i uslugama, a poboljšanja u produktivnosti i klasteri visoke dodane vrijednosti bili su ograničeni na segmente regionalnih gospodarstava koji predstavljaju relativno male udjele regionalne bruto dodane vrijednosti i zapošljavanja.

U većini regija – [Aquitaine](#), [Basilicata](#), [Campania](#), [Dytiki Ellada](#), [Norte](#) i [Sachsen-Anhalt](#) – politika je omogućila transformaciju u pojedinim područjima, bez izraženijeg šireg utjecaja na rast i zapošljavanje (osim u Basilicati), ne rješavajući pritom velike potrebe.

U preostalim regijama – [Gradišće](#), [Nordrhein-Westfalen](#), [Sjeveroistočna Engleska](#), [Itä-Suomi](#) i [Nord-Pas-de-Calais](#) – politika je imala pozitivan utjecaj na šire faktore razvoja, podržavajući pritom promjene u pojedinim područjima, ali nije uspjela (s obzirom na umjerenu ljestvicu intervencije) ostvariti odlučujući utjecaj na probleme regija te promjene nisu izazvale širu transformaciju tih gospodarstava.

Implikacije za buduću politiku

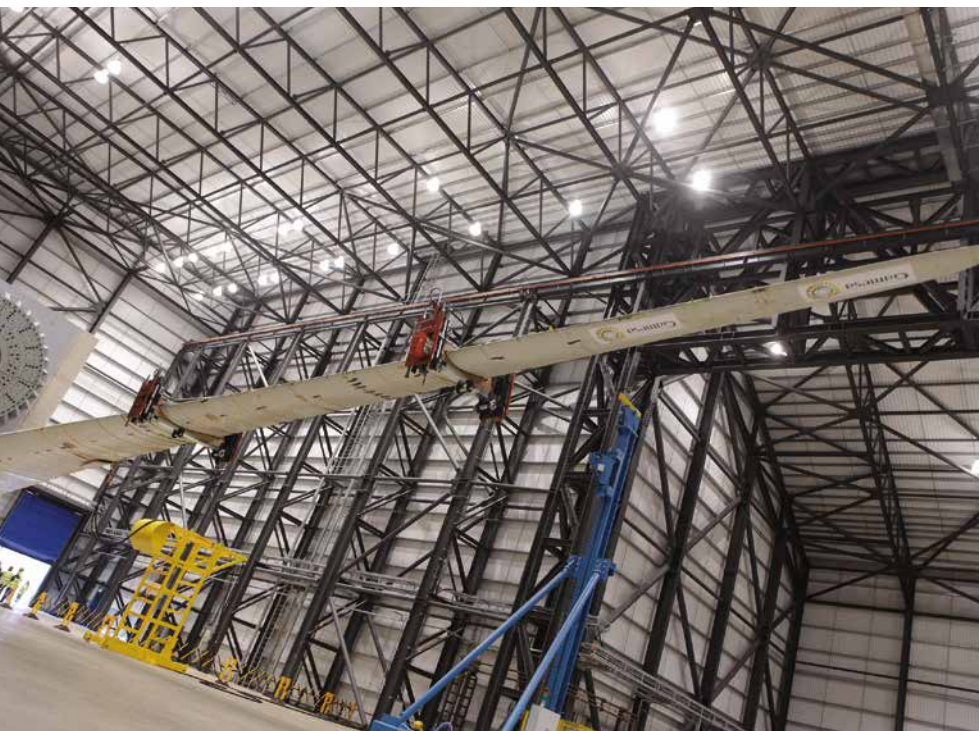
Studija pruža jasne dokaze koji podupiru smjer kohezijske politike u razdoblju 2014. – 2020., posebice s obzirom na uvjetovanosti, novu orijentaciju na rezultate i promicanje izgradnje kapaciteta. To su područja u kojima rezultati ove studije pokazuju nedostatke uzastopnih generacija programa.

Model programa

Sve studije slučaja ističu vrijednost razvoja strategije, koja uključuje analizu regionalnih potreba i izazova, viziju za budućnost i artikulaciju višegodišnjeg razvojnog plana s jasnim ciljevima za koji su se prijavili odgovarajući partneri. Posebne lekcije uključuju:

- ▶ **Uvođenje scenarijskog razmišljanja** – regije trebaju ulagati u strateško planiranje i provoditi istraživanja o trenutačnim i budućim potrebama regije čiji je cilj identificirati potencijalne prilike koje se mogu realizirati kroz ciljanu podršku.
- ▶ **Izgradnja planova kontingencije** – strategije trebaju biti fleksibilne kako bi se nosile s promjenama potreba koje proizlaze iz vanjskih iznenadnih udara ili neočekivanih prilika.
- ▶ **Dugoročni pristup konkurentnosti kako bi se osigurala otpornost** – za mnoge regije ključna je podrška za promjene u gospodarskoj bazi koja ih čini otpornijim na iznenadne gospodarske udare. Premda infrastruktura još uvijek može biti nužna, a podrška turizmu bila je koristan srednjoročni odgovor za regije koje zaostaju, regije se trebaju više fokusirati na projekte koji unapređuju poduzetništvo i inovacije.

Objekt za testiranje lopatica vjetroturbina,
Sjeverozapadna Engleska, UK.

Projekt „Art on Chairs“, finalist natječaja RegioStars 2014.,
Norte, Portugal.

- ▶ **Planirajte realno** – regije moraju biti realne u vezi s rokovima i biti svjesne da se promjene mogu odvijati tijekom više od jednog ciklusa programa (otud i potreba za kontinuitetom) te ne bi trebale biti preambiciozne glede toga što se može postići u jednom programu, pogotovo s ograničenim resursima.
- ▶ **Planirajte znajući za druge investicijske programe koji se provode u regiji.**

Strateško planiranje

Regionalna nadležna tijela i države članice trebaju ulagati u proizvodne kapacitete za razvoj strategije, tako da nadležna tijela programa mogu:

- ▶ razmišljati dugoročno;
- ▶ komunicirati i otvoreno raspravljati o strateškim opcijama s interesnim grupama;
- ▶ prepoznati da napori politike moraju biti dugoročni i stoga računati sa sedmogodišnjim planom kohezijske politike u okviru šire regionalne strategije;
- ▶ prihvatiti da se regionalni uvjeti i potrebe mogu naglo promijeniti, što od programa zahtijeva odgovor na promjenu; i
- ▶ zabilježiti različite aspekte gospodarskog razvoja, u interakciji s drugim politikama i programima potrošnje.

Orijentacija na rezultate

Tijekom uzastopnih programskih razdoblja programi su često bili sastavljeni kao vozila za povlačenje sredstava za određene projekte ili vrste projekata. Često su bili samo labavo povezani s vizijom koja se odnosi na rast ili regionalne konvergenције ili je bilo nejasno kako se ciljevi trebaju realizirati. Jasno je da postoji potreba za postavljanjem cilja da bi se uspostavio smjer intervencije u odnosu na ishode. Što je još važnije, ovo treba biti ugrađeno u model razvoja pokazujući razumijevanje za to kako regionalno gospodarstvo funkcionira i kako se intervencije koje financira EU „uklapaju“ u model za razvoj, trendove i čimbenike.

Radi poboljšanja programske orijentacije na rezultate regije bi trebale razviti pristup programiranja koji je izričito poduprt temeljnim teorijama razvoja. To zahtijeva novi način razmišljanja o politici. Procjena ex-post trebala bi biti rutinska aktivnost nadležnog tijela programa, uz posao koji obavlja Komisija. Osim toga, naglasak procjene treba preusmjeriti s financijskih i proceduralnih aspekata na učinkovitost i utjecaj.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#15

▶ EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA

▶ MINSKA POLJA NA HRVATSKOJ GRANICI UKLONJENA UZ POMOĆ FONDOVA EU-A

Ukupni trošak:
3 530 000 eura

**Doprinos
Europske unije:**
3 000 000 eura

Mine skrivene duž hrvatsko-mađarske granice tijekom sukoba 1990-ih u bivšoj Jugoslaviji uklonjene su u projektu koji financira Europska unija. Osim zaštite lokalnog stanovništva, projekt utire put za brojne prekogranične projekte u zaštićenim prirodnim područjima Natura 2000. te će potaknuti održivi turizam.

Početak 2011. Mađarska je otkrila dosad nepoznato minsko polje duž granice s Hrvatskom u Osječko-Baranjskoj županiji u Hrvatskoj i Baranji u Mađarskoj. Onečišćena područja proizlaze iz sukoba 1990-ih u regiji i, kao što je propisano Otavskom konvencijom o zabrani protupješačkih mina, Mađarska je ogradila sumnjivo opasno područje duž svoje južne granice i ukazala na opasnost.

U rujnu 2011. godine pokrenut je hrvatsko-mađarski projekt podržan fondovima EU-a kako bi ispitao i očistio opasna minska polja. Projekt je obuhvatio i obnovu okoliša tog područja kao što to predviđa Direktiva o staništima EU-a.

24-mjesečni projekt razminiranja bio je najveći mađarsko-hrvatski IPA (instrument pretpristupne pomoći) program prekogranične suradnje u razdoblju 2007. – 2013. i dobio je oko 3 milijuna eura sredstava iz EU-a. Ovaj projekt nadopunjuje druge investicije u sklopu programa u području zaštite okoliša i održivog turizma.

Za vrijeme projekta provedena su ispitivanja za pronalaženje mina te je utvrđen slijed prioriteta za njihovo uklanjanje. Područje od 1 km² bilo je očišćeno ili na drugi način proglašeno sigurnim na mađarskoj strani granice, a područje od 1,5 km² očišćeno je na hrvatskoj strani.

Razminiranje pograničnog područja bilo je preduvjet za realizaciju brojnih projekata prekogranične suradnje koji se odnose na zaštićeno područje Natura 2000.

Sad kad je područje razminirano, rad se nastavlja kako bi se potaknuo održivi turizam na području kroz razvoj tematskih ruta kulturne baštine i promicanje biciklističkih tura fokusiranih na povijesne znamenitosti regije.

Očuvanje zaštićenih područja u nacionalnom parku Drava – Dunav sada se može provoditi bez opasnosti za ljude u Nacionalnom parku. Također je lakše održavati nasipe i boriti se protiv poplava u pograničnom području. Zemlja je sada dostupna i za poljoprivrednu uporabu.

▶ SAZNAJTE VIŠE

www.hu-hr-ipa.com/en/funded-project/46

▶ RUMUNJSKA

▶ HITNE SLUŽBE OJAČANE SU U SREDIŠNJOJ RUMUNJSKOJ

Hitne službe u središnjoj Rumunjskoj podržane su kroz ulaganje u opremu i osposobljavanje koje je dijelom financirao Europski fond za regionalni razvoj (ERDF). Zahvaljujući nabavi nove flote vozila za posebnu namjenu, vrijeme odziva u hitnim situacijama u regiji znatno je skraćeno.

Projekt za potporu hitne službe u središnjoj regiji Rumunjske, Centru, uključivao je kupnju 40 novih vozila, uključujući i 24 vozila za hitnu mobilnu intervenciju opremljena opremom za prvu pomoć, aparatima za gašenje požara i spasilačkom opremom. Nova vozila uključuju i kamione za gašenje požara i vozila opremljena specijaliziranom opremom za rezanje za oslobađanje unesrećenih.

Osim toga, kupljena su tri vozila koja će se koristiti za istraživanje u slučaju nuklearnih, bioloških, kemijskih i radioloških incidenata, uz posebnu opremu za naredbeni i kontrolni centar radi poboljšanja komunikacije u slučaju većih incidenata.

Investicijski paket koji podržava ERDF dio je rumunjske nacionalne strategije za unaprjeđivanje upravljanja hitnim situacijama i poboljšavanje hitne medicinske pomoći u cijeloj zemlji. Ukupno, broj mobilnih jedinica za hitne intervencije u regiji porastao je s 87 na 127. Prema planu, osam regionalnih zapovjednih i kontrolnih centara uspostavljeno je za koordinaciju odgovora na katastrofe i nesreće, a 647 ljudi iskoristilo je program osposobljavanja.

Program ulaganja doveo je do dramatičnog smanjenja prosječnog vremena odziva hitnih mobilnih jedinica s 48 minuta na 27 minuta u ruralnim područjima te s 25 minuta na 13 minuta u urbanim područjima. Hitne službe sada su bolje opremljene za reakcije na potrebe u udaljenim planinskim područjima tijekom zimskih mjeseci, što je oduvijek bilo iznimno zahtjevno.

„40 novih vozila hitne pomoći koja je kupila središnja regija Centru znatno je poboljšalo odaziv u slučaju katastrofe“, priopćio je Simon Crețu, glavni upravitelj Agencije za regionalni razvoj Centru. „Napredna profesionalna oprema i rad dobro osposobljenih, profesionalnih ekipa smanjili su vrijeme intervencije koje nam je, u ekstremnim slučajevima, pomoglo spasiti živote.“

Ukupni trošak:
8 600 000 eura
Doprinos
Europske unije:
6 140 000 eura

▶ SAZNAJTE VIŠE

www.regio-adrcentru.ro/Detailiu.aspx?t=COMComunicate&eID=1154

▶ CIPAR

▶ OBNOVA LUKE RADI POTICANJA GOSPODARSTVA

Ukupni trošak:
25 300 000 eura

**Doprinos
Europske unije:**
21 505 000 eura

Glavna nadogradnja najvažnije luke u Limassolu na Cipru omogućit će pristup za više brodova, uključujući najnoviju generaciju ultravelikih kontejnerskih brodova (ULCS) i povećanje kapaciteta za rukovanje kontejnerima.

Limassol je jedna od najprometnijih luka u Sredozemnom moru, a doživjela je veliko proširenje luke i jaružanje kako bi mogla primiti novu generaciju velikih putničkih i teretnih brodova.

Nova luka Lemesos, kako se još naziva Limassol, u pogonu je od 1974. Izgrađena je kako bi u velikoj mjeri zamijenila aktivnosti stare luke (danas se koristi uglavnom za ribarska plovila) i bila je glavna ciparska luka otkako luka u Famagusti, na istočnoj strani zemlje, više nije u nadležnosti vlade Republike Cipar.

Ona obrađuje dvije trećine ukupnog prometa lokalno generiranih kontejnera, kao i onih u prekrcaju, te sve uvezene žitarice. Ova luka trenutačno opslužuje više od 90% putničkog prometa u zemlji.

Projekt u dvije faze posvjedočio je produbljenju luke do 16 metara u zapadnom bazenu (prije od 11 do 14 m) i do 17 metara za ulazni kanal luke i područje za okretanje. Ostali završeni radovi uključuju pojačanje postojećih lučkih pristaništa i dijelova lukobrana.

Građevinski radovi u drugoj fazi projekta započeli su početkom 2013., a uključuju 500-metarsko produženje postojećih pristanišnih zidova (trenutačno ukupne dužine 770 m)

u zapadnom bazenu luke. Završetak druge faze planiran je za ljeto 2015. godine.

Povezani projekt uključuje izgradnju novog putničkog terminala. Zajedno, ovi projekti značajno će povećati kapacitet najvažnije luke Cipra. Bit će to jedno od glavnih središta za putničke i teretne brodove, a cilj mu je postati značajan konkurent na tržištu za prekrcaj. Kapacitetom obrade kontejnera povećat će se sa 643 000 TEU godišnje na preko jedan milijun (TEU se koristi za opis kapaciteta kontejnera, a znači „ekvivalent dvadeset stopa“).

Da bi podržao širenje luke, pokrenut je projekt glavne cestogradnje kako bi se poboljšala povezanost luke Limassol i mreže autocesta u zemlji. Ukupna investicija u projekt koji povezuje novu luku s autocestom Limassol – Pafos vrijedna je 126 milijuna eura, dok je Kohezijski fond EU-a doprinio 90 milijuna eura. Shema će također ublažiti zagušenje i smanjiti zagađenje oko lučkog područja.

Očekuje se da će poboljšanja glavnih lučkih objekata u zemlji i pristupa tim objektima transformirati Limassol u visoko učinkovitu, tehnološki naprednu i konkurentnu luku i pomognu mu da postigne vodeću poziciju na istočnom Mediteranu za opsluživanje ciparske trgovine, tranzitne trgovine i kruzera. To će također poboljšati pristup EU-u i drugim tržištima i stvoriti investicijske i trgovinske prilike.

▶ SAZNAJTE VIŠE
www.cpa.gov.cy

►FRANCUSKA

►IZGRADNJA POSLOVANJA ZA TVRTKU ZA ROBOTSKU KIRURGIJU

Francuska medicinska tehnologija za mala i srednja poduzeća podržana kroz zajedničko ulaganje pod inicijativom JEREMIE Languedoc-Roussillona jača na međunarodnom tržištu, a nedavno je izlistana na burzi EuroNext u Parizu.

Medtech SAS, tvrtka sa sjedištem u Montpellieru, osnovana je 2002. godine kako bi razvijala robote koji bi pomogli kirurzima u teškim operacijama koje zahtijevaju ogromnu preciznost. BRIGIT™, prvi robot koji je razvila ta tvrtka, fokusiran je na ortopedsku kirurgiju i prodan u 2006. godini tvrtki Zimmer Inc., svjetskom lideru u ortopedskoj kirurgiji.

Usljedio je Medtech razvojem nove generacije kirurških robotskih ruku s laserskim navođenjem namijenjenih neurokirurškim postupcima ROSA™. Uređaj podržava i nadopunjava rad neurokirurga u delikatnim operacijama mozga. 2009. godine ROSA™ odobrena je za tržište u Europi dobivanjem oznake CE, a dobila je i odobrenje FDA-a u SAD-u i Agencije

Ukupni trošak:
22 000 000 eura
Doprinos
Europske unije:
4 500 000 eura

za homologaciju u zdravstvu u Kanadi. Sada ga koriste vodeći neurokirurzi u nekoliko bolnica u Europi, Sjevernoj Americi i Aziji. Tvrtka trenutačno radi na razvoju verzije ROSA™ za operativne zahvate na kralježnici s istim karakteristikama ekstremne preciznosti.

Medtech SAS danas zapošljava 20 ljudi u Montpellieru i ima urede u New Yorku i Kanadi, distributere diljem svijeta, a prisutan je u tridesetak zemalja.

Radi održavanja svog rasta, na kraju 2012. godine Medtech je osigurao financiranje u visini od 4,5 milijuna eura od konzorcija Soridec, SAS JEREMIE LR i Midi-capital. Tvrtka nastavlja svoj ambiciozan rast i cilja na povećanje prodaje od 50% u 2014., na 3 milijuna eura. U studenom 2013. godine tvrtka je zaradila dodatnih 20 milijuna eura kroz ponude dionica (IPO) na burzi EnterNext u Parizu, podružnici burze NYSE Euronext posvećenoj promicanju i rastu na tržištu malih i srednjih poduzeća. Dodatna sredstva ubrzat će razvoj tržišta s naglaskom na tržištima kao što su ona u Italiji, Španjolskoj, Njemačkoj i Sjedinjenim Američkim Državama.

JEREMIE

JEREMIE – zajednički europski resursi za mikro i srednja poduzeća – inicijativa je Europske komisije razvijena u suradnji s Europskim investicijskim fondom (EIF). Promiče korištenje instrumenata financijskog inženjeringa za poboljšanje pristupa sredstvima za mala i srednja poduzeća putem intervencija Strukturnih fondova. Ulagачki fond JEREMIE Languedoc-Roussillona od 30 milijuna eura sufinanciraju ERDF (15 milijuna eura) i Regionalno vijeće Languedoc-Roussillona (15 milijuna eura), država Francuska djeluje kao upravljačko tijelo, a EIF je odgovoran za upravljanje. Cilj mu je osigurati podršku financiranjem kroz tri financijska instrumenta: a) kreditni instrument zajmova s dijeljenjem rizika za inovativne start-up tvrtke; b) instrument za zajednička ulaganja za mala i srednja poduzeća s velikim potencijalom za rast; c) instrument jamstva portfelja za jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća.

►SAZNAJTE VIŠE

<http://medtech.fr/en/home>

► DNEVNI RED

31. OŽUJKA 2014.

_Bruxelles (BE)

RegioStars

ceremonija dodjele nagrada

8. – 9. RUJNA 2014.

_Bruxelles (BE)

6. Kohezijski forum

30. RUJNA I

1. LISTOPADA 2014.

_Bruxelles (BE)

**Forum o najudaljenijim
regijama (RUP forum)**

6. – 9. LISTOPADA 2014.

_Bruxelles (BE)

OPEN DAYS

Više informacija o ovim događajima možete pronaći u odlomku Dnevni red na web-mjestu Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_hr.cfm

OSTANITE U KONTAKTU

 www.ec.europa.eu/inforegio

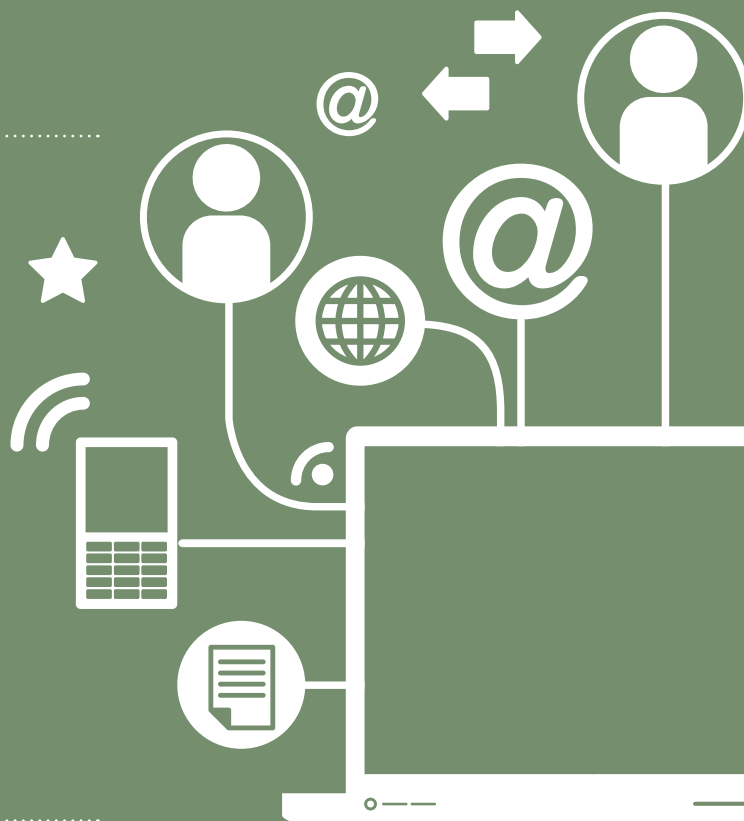
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za suradnju DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Predbilježite se za naš „REGIOFLASH“
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/@JHahnEU

■ Ured za publikacije

Europska komisija,
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu
Internetska stranica: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hr.cfm

